ఓం

అచలర్షి నిజగురు వేనమః

ద్వయదోషరహిత పరమతత్వము, వేదవేదాంత సారతీతము, సకలసు
జన మనోరంజిత విలాసము, జననమరణ ప్రవాహమును సులభోపాయముగ
దాటించదగిన ఆగమనిగమోప నిషత్సాగర మథితార్థంబైన యీ

శుద్ధనిర్గుణ పరతత్వ బోధామృత

కందార్ధ దర్వులు

ద్వయదోష రహిత

అచలతత్వ కందములు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో చేరిన మెదకుజిల్లా గజవెల్లి తాలూకలో రామ
సాగరమను గ్రామంబున విశ్వకర్మ వంశ సనాతన గోత్రోద్భవుండైన

నిజానంద పోలోజు వీరయావారి రాజయోగిగారిచే

రచియింపబడి

సకల నిగమాగ మాంతరహస్యసార విదులగు

అచలఋషి శ్రీ దయానంద

పొన్నాల రాజయోగిగారిచే

సవరింపబడి

యేతత్ప్రత సాంప్రదాయకులగు భక్తమండలివారి

ప్రేరేపణచే

రెండవకూర్పు ౧౦౦౦ ప్రతులు

సికింద్రాబాద్

శ్రీ దత్త ముద్రాక్షరశాలయందు, ముద్రింపబడియె.

 1958 వెల: 1-4-0

అచల పరిపూర్ణబోధ సిద్ధాంతగురుపీఠ

సాంప్రదాయక గ్రంథముల వివరము.

శ్రీశివరామదీక్షితీయము. చలాచల వాక్యములు సదృష్టాంతములు.	మొదటి భాగము	2—8—0
శ్రీశివరామదీక్షితీయము ద్వాదశీ భావము.	రెండవ భాగము	2—8—0
బృహద్వాశిష్టము షోడశిభావము స్వప్న దృష్టాంతములు.	మూడవ భాగము	4—0—0
బృహద్వాశిష్టము అచలబోధ దార్ష్టాంతములు.	నాల్గవ భాగము	3—0—0
అచలపరిపూర్ణ రాజయోగీయము నిజప్రబోధ విధానము.		8—0—0
రాజయోగీయ పరిపూర్ణ రాజయోగములు.		3—0—0
ప్రబోధ చూడామణియను శక్తిద్వయ నిరాసకంబైన శుద్ధనిర్గుణ తత్వ కందార్ధదర్వులు, కందపద్యములు.		5—0—0
పరిపూర్ణబోధ సిద్ధాంత శిరోమణి.		4—0—0
పరతత్వసుధాబ్ధి చంద్రోదయమను అచలబోధ శిఖామణి పూర్వోత్తర భాగములు.		3—0—0
సత్యవేదాంత సిద్ధాంత సారసంగ్రహం బసవశతకం.		1—8—0
వేంకటేశ్వరావధూత వాక్యత్రియము పరిపూర్ణబోధామృతమను మహాఅద్వైత సిద్ధాంత పరతత్వ కందార్థములు.		3—0—0
సద్గురుభక్త శతకము సాంఖ్యతత్వములు		1—4—0
శుద్ధనిర్గుణ పరతత్వ బోధామృత కందార్థ దర్వులు కందపద్యములు.		1—4—0
సుజ్ఞానదీపమను గురుగీత తాత్పర్య సహితము.		1—8—0
భూమానంద వాక్యత్రియము.		1—8—0
భద్రాద్రిరామశతకము విశేషార్థ సహితము.		1—8—0
భక్తజనముక్తావళి అను సద్గురు సంకీర్తనలు.		1—0—0
శ్రీశివరామదీక్షిత గురుపీఠ అనుష్టానవిధి.		1—4—0
పరిపూర్ణసిద్ధాంత ప్రకాశిక.		0—8—0
శ్రీశివరామదీక్షిత గురుపీఠ రాజయోగాశ్రమ నియమావళి.		0—8—0
సద్గురు బోదామృతము.		1—0—0
అభినవ దీక్షతీయము.		3—0—0

ఈ గ్రంథములు వలయువారు:—

పొన్నాల రాజయోగి అచల గురుపీఠము

నెం॥ 2362, కంజరిగూడెం, రాజయోగాశ్రమము, సికింద్రాబాదు. అని వ్రాయవలయును.

శ్రీమద్

శివరామపద్మక్షేత్ర [illegible]

గ్రంథకర్త

శ్రీ [illegible]

పోలోజు వీరయాచారి రాజయోగి

శ్రీ సద్గురుభ్యోనమః

అవతారిక

సజ్జనులారా !

పరిపూర్ణ అచలబోధ ప్రతిష్టాపనాచార్యులగు శ్రీమద్రామడుగు శివరామదీక్షితులవారు జననమరణ భ్రాంతినులభముగా దొలగుటకొరకై సాంఖ్యవాక్యములను, దీక్షితీయమును, బృహద్వాశిష్ఠమును యీమూడు పీఠ గ్రంథములుగ రచియించిరి.

శ్రీమద్భాగవత కృష్ణయ్యగారు యీ పీఠ గ్రంథములయొక్క భావార్థమును ముముక్షువులకు సులభముగా దెలియునటుల శక్తిద్వయ నిరాసకందైన షడ్విక్షణతత్వ కంధార్ధదర్పణలు కందపద్యములను రచియించిరి.

ఈ గురుపీఠ గ్రంథములయొక్క అభిప్రాయమును భక్తజనులకు స్పష్టోపరమగునటుల మహాఅద్వైత సిద్ధాంత పరమతత్వకందార్థములు వస్తువ ముక్తిశతకము సాంఖ్యతత్వము శ్రీసచ్చిదానంద వెంకటేశ్వరవధూతస్వాములవారు రచియించిరి.

సకల మతములవారలు మోక్షభ్రాంతిని వదలి సంశయరహితులై పరిపూర్ణబోధవశీ కృతార్థులగుటకొరకు శ్రీభూమానందమందిప్పలి హనుమంత రావయోగిగారు భూమానంద వాక్యత్రియమను సందేహ నివర్తోపన్యాసము పరతత్వప్రకాశిక కందార్థములు భ్రాంతిరహిత తత్వములు రచియించిరి.

ఇట్టి గ్రంథములలో పునరావృత్తి భ్రమరహిత పరచబడిన అచలబోధ భ్రాంతిరహిత సాంప్రదాయక నిజగురుస్వాములకు చతుర్విధ శుశ్రూషలుచేసి సంపూర్ణముగ అచలబోధ నుపదేశముబొంది తిరిగి వకరికి పునరావృత్తి భ్రాంతిపుట్టకుండ నుపదేశముజేయడమునకు అధికారము చాలనిదె తమతమ వూహాపోహలచేత కందార్థముల అర్థమును గ్రహించి తమ కపటనాటక ప్రసంగమునకు తగినన్ని శ్లోకములు, పద్యములు పాటలుచేసి మేమే భ్రాంతిరహిత నిజగురు సాంప్రదాయకులమని తినరాని పదార్థములుదినుచు చేయరానిపనులు చేయుచు సంశయ రహితులమని అనేకులనునమ్మించి తాచెడ్డదేగాక తన నాశ్రయించినవారలను జెరుపుచు విద్వాంసులమని జ్ఞానులమని యింటింట బొగడుకొనుచున్నారు. వారట్లుచెడకుండ ముముక్షువులకు సులభోపాయముగ బోధపడుటకై నతిచులకన పదములతో గురువాజ్ఞప్రకారము నాచే రచియింపబడిన శుద్ధనిర్గుణ పరతత్వ బోధామృత కందార్థదర్పణలు ద్వయాత్మదోషరహిత అచలతత్వ కందములు, అచల పరిపూర్ణ నిజగురుస్వాములచే వినికని భక్తితో శ్రవణముజేస్తుయుండిన జననమరణ భ్రాంతిరహితులై మోదమున పొద్దుగడుపుచు కృతార్థులగుదురు యిందుకు సందేహములేదు.

శ్రీశివరాదీక్షిత గురుపీఠ అనుష్ఠానవిధి

గురుపరంపరధ్యానం

ఓం నమో బ్రహ్మాదిభ్యో బ్రహ్మవిద్యా సాంప్రదాయ కర్తృభ్యో వంశఋషిభ్యో మహద్భ్యః నమోగురుభ్యః సర్వోపప్లవ రహిత ప్రజ్ఞానఘనప్రత్యగర్థో బ్రహ్మైవాహమస్మి అహంపదారరహితః.

శ్లో॥ శ్రీ బ్రహ్మవిద్యా గురువిష్ణుసూర్యం । శ్రీయజ్ఞవల్క్యం జనకంశుకంచ
సాందీపమీశం కృష్ణంచఅర్జునం । వందేగురున్మే గురుపాదుకాంతం॥

శ్లో॥ శ్రీధరస్వామినంనిత్యం । బోధకారణమవ్యయం
భావతీతమహంవందే । సుఖజ్ఞానైకనిర్మలం॥

శ్లో॥ వందారుజనమందారం । వందేహంతన్నిరంతరం
రామద్గువంశజంశుద్ధం । శివరామాఖ్యదీక్షితం॥

శ్లో॥ కామాదిరిపుహంతారం । కరుణ్యామృతసాగరం
కంబాలూర్యప్పరావాభి । దానంవందేద్యమద్గురుం॥

శ్లో॥ శ్రీమత్పరశురామాన్వ । యాబ్ధిచంద్రమనోరమం
నిత్యానందమహంవందే । సీతారామగురుంపరం॥

శ్లో॥ శ్రీమత్కారుణికంమహాగుణనిధిం । పూర్ణప్రభాభాసురం
నిర్ద్వంద్వంనిరపేక్షకామమమలం । నిస్సంగమాద్యంవిభుం
నిత్యానందమయంనిరిహమతులం । నిర్ముక్తకర్మాధికం
శ్రీకృష్ణాఖ్యగురుంభజేహమనిశం । శ్రీచిత్తసంతోషణం॥

శ్లో॥ నిత్యంసాంద్రకృపారసంవిదితభా । వాభావమత్యున్నతం
ద్వంద్వాతీతమమత్పరంపరమక । ల్యాణాత్మతత్వంవిదుం
బ్రహ్మానందమయంసుబోధనిలయం । స్వానందభావంసదా
శ్రీమద్భాగవతాన్వయాబ్దివిలసత్ । శ్రీకృష్ణచంద్రంభజే॥

శ్లో॥ శ్రీవత్సగోత్రకలశాంబుధి పూర్ణచంద్రం । శ్రీకృష్ణపాదకమలామృత ।
పానభృంగం । శ్రీఫీలుఖానవంశాంబుధి రేవజాతం । శ్రీలక్ష్మణార్యమనసా ।
స్వగురుంభజామి॥

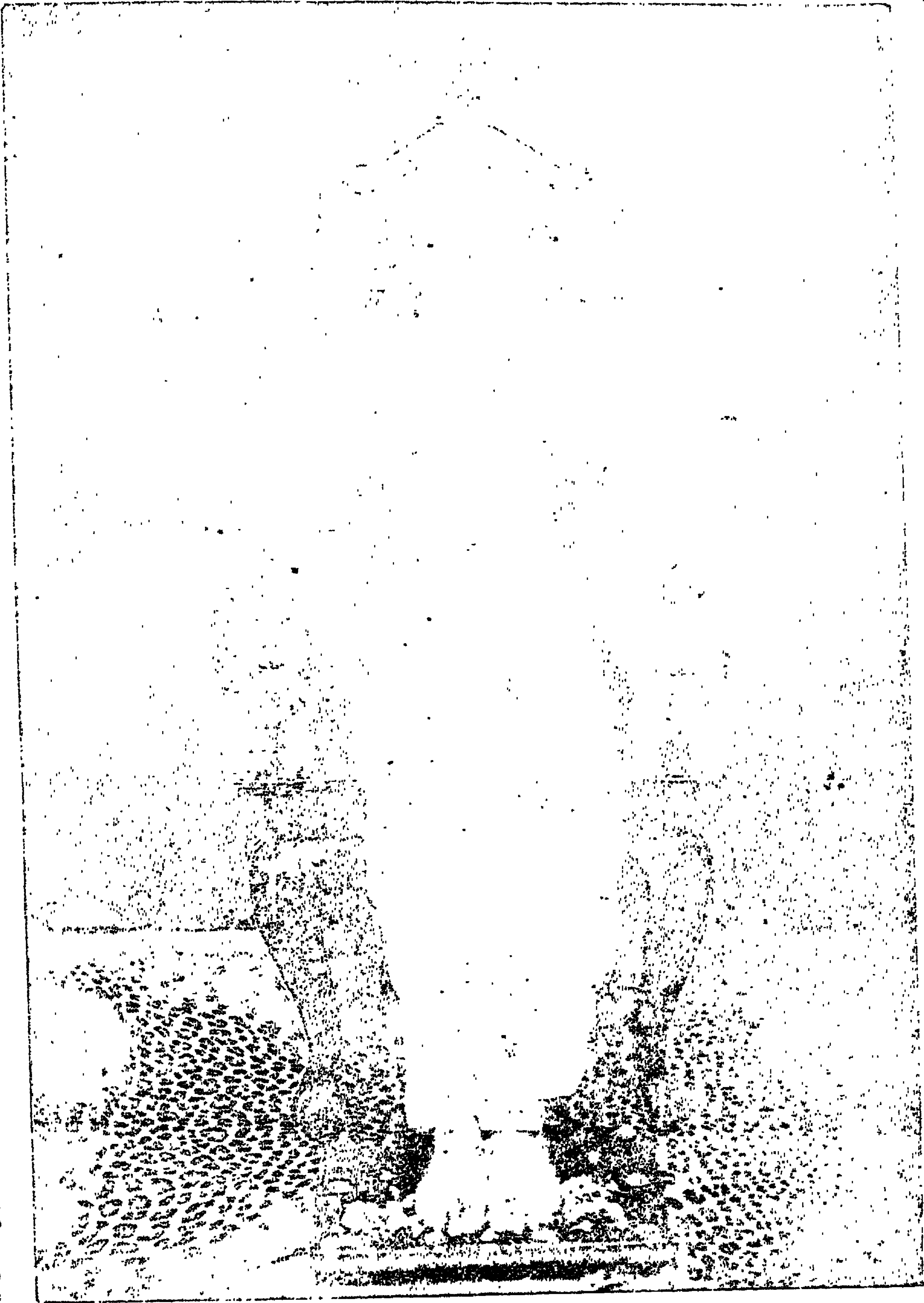
శ్లో॥ అచలపరిపూర్ణ కేవలాత్మసస్వరూపకం। ఫీలుఖానలక్ష్మణప్రభు దేశికేంద్రకారణం ।
బృహద్వశిష్ఠసద్విచారసాధుమార్గవర్తనం । సచ్చిదానంద వేంకటేశ।సద్గురుంభజే॥

శ్లో॥ వెంకటేశ్వరపాదార । విందామృతరసాయనం
పిపస్మత్తమనోభృంగం । హనుమంతంగురుంభజే॥

శ్లో॥ వేదశాస్త్రవిధిఖ్యాతం । పూర్ణబోధోపదేశికం
సుగుణాకరందయానందం । రాజయార్యగురుంభజే॥

శ్లో॥ అస్మద్గురుసమారంభాం ॥ కృష్ణసాంధీపమధ్యమాం
శ్రీమహావిష్ణుపర్యంతాం ॥ వందేగురుపరంపరాం॥

శ్రీ పరమహంస అవధూత నిత్యానంద

అవధూత

శ్రీ నిత్యానంద స్వామి

శ్రీ [illegible]

శ్రీ [illegible]

శుద్ధనిర్గుణ పరతత్త్వ బోధామృత

[illegible]

---

౧ [illegible]

౧ కం॥ నయలారమనవిజేపెద [illegible]
నరిపడెనపూ ర్తివినుచిక । [illegible]
ట్రీతె । నాలించరయ్యా । [illegible]
నేమీకెరగిస్తి॥ మిత్రో॥ మరియునా [illegible]
నెరిగితిదిలక్షణముతోమీ కేశ్వరు [illegible]
నాలించరయ్యా । ౧॥

౨ కం॥ ఎక్కువపాథనములపై । [illegible]
యిక్కడిక్కిభ్రాంతిదీసిన । చక్కని [illegible]
మూమా । చార్యచరణముకూ । [illegible]
గెరుక నైనేనిట్లుదయించి। వాక్కు [illegible]
చిక్కుబోధలనన్నిమూరున । జెక్కిలేకుం [illegible]
చార్యచరణముకూ ।౨॥

౩ కం॥ మొదలుఓంకారపీఠము । [illegible]
యిదివిధుడు భాస్కరుండును । విదితంబుగ [illegible]
వారిచె జనకు దెరిగె యీబోధ। ముదమూతో శ్రీ [illegible]
తర్వాత । నరయా శ్రీకృష్ణుండు॥ [illegible]
మర్లే । బుధుడు రామనందస్వామి । బోధజ్ఞానేశ్వ [illegible]
వారిచెజనకుదెరిగె యీబోధ ॥౩॥

౪ కం॥ జ్ఞానేశ్వరులతొదెలిపెను । [illegible]
వేగ । యీనిజబోధనువారల । తోవిన [illegible]
దెలియసిప్టలెవరనగా । గానఅంటిక [illegible]
జూడువేమనార్య । పూవికతొ శ్రీ వేమనార్యుల । తో [illegible]
దీనిమర్మంబరయుటకుయా । మానవు [illegible]
దెలియసిప్టలెవరనగా ॥౪॥

౫ కం॥ వినుడితిరువెంకటార్యుల । [illegible]
ఘనుడు శ్రీధరులస్వామి । యనువారిచెదెలిసెన [illegible]

ఘనులూ॥ శ్రీమించునప్పయ్య శిష్యుడైనపరుఖ । రామసీతారామ । స్వామికిభక్తుండు । యామహాభాగవతకృష్ణ । యార్యులకుప్రియశిష్యపరం । ధాముడౌఫీల్ఖానలక్ష్మణస్వామి పారంపరులుశివ । రామదీక్షితులూ । వారికిశిష్యులైనట్టిఘనులూ ॥౫॥

౬ కం॥ ఆలక్ష్మణార్యకరుణకృ । పొలుడుపగడాల వెంకటాచార్యులకు౯ । పాలిటిభక్తుండైన దయాలుడు । హనుమంతయోగి ।యార్యులకిగనూ శిష్యుండౌద । యానందుడగునూ । వాలాయముగను పొన్నాలరాజయార్య । మేలైనభక్తుండు । యీ వీరాచార్యులు । చాలగనుశోధించిగ్రంధము । నదమలంబుగ వ్రాయబూనెను । శీలులై యెవరెరిగియున్నను । జననమరణములేదుభూమ । యార్యులకిగనూ । శిష్యుండౌ దయానందుడౌనూ ॥౬॥

౭ కం॥ తెలుగునగలవీపద్యం । బులగనినరయకనుచూర । మునుజేయకుడీ కలనైనయాంధ్రసంస్కృత । ములజదివినవాడగాను । ముట్టిచూడండీ, తప్పులు వదిలిపెట్టిచదవండీ । అలఛందస్సును కావ్యములుజూడకనేపద్య ॥ ములజెప్పితిని తప్పొప్పులుదిద్దెరనియిట్లు । పలికితినిమాగురునికృపచే । ఇలనుచెరుకుకువంకయుండిన దొలగిపోవునెదానిరుచి । కరమవుడెపానముజేసినట్టు॥ ముట్టిచూడండీ । తప్పులువదిలి పెట్టిచదువండీ ॥౭॥

౮ కం॥ తప్పొప్పులులేకుండగ । జెప్పుటనాతరమెకృతిని । జెప్పితివినిమా యప్పులుగనిమీరిందులో । తప్పొప్పులుదిద్దుటకునూ । దయజేయవలెనూ । వేడితిని మీదయకుపాత్రుడనూ । గొప్పవాడనుగాను జెప్పితిమీసుతుని । తప్పుమన్ననజేయ తమరేకనితరూలు । వొప్పజాలరులోకముల మీకెప్పటికిదెలసున్నసంగతె । జెప్ప నెంతటివాడమీమది । కొప్పెనవినిచదివిచెప్ప॥ దయజేయవలెనూ వేడితినీ మీదయకు పాత్రుడనూ ॥౮॥

౯ కం॥ యింపైనపద్యములుగని । సొంపుగవిననేర్చువారె । సురటీలసుమన్॥ పెంపుగజేతురుగనిభమ । కుంపటిలోనుండునట్టి । గుణహీనులెవరూ । తెలియరు దీనిగనుగొన్నవారు । సొంపైనదర్పనపెంపేమిఅంధున । కింపౌనెసతిచక్కనిరూపు షండుడు । దింపజాలడుయవ్వనమువర్ణింపనేర్చునె పురుషుడైతెను । కంపమును వదిలించుటకునివి । కెంపులనితలపోయనట్టి॥ గుణహీనులెవరూ । దెలియరుదీనిగను గొన్నవారు ॥౯॥

౧౦ కం॥ వినరయ్యచదువరులునా । మనవిదెనాపాలిగురుని । మన్ననకృపచే వినజెప్పితినీబోధను । విననితరులుగోరియున్న । వినగూడదనుచూ । కపటాత్ముడు వినమనసూవిరచూ । తనగౌరతనుజేయరనెటివానికియిట్టి । ఘనబోధమర్మంబుగనునె పతివ్రతధర్మ । మునువహించనిసతికిమెప్పుగవినుమనుచు పతిభక్తిదెలిపిన । వినదు గదఅటువలెజనుడు । వేడుకతొఘనులేర్పరింపా॥ వినగూడదనుచూ । కపటాత్ముండు । వినమనసూవిరచూ ॥౧౦॥

౧౧ కం॥ మీరీగ్రంధముపూర్తివి । చారించియుముఖ్యమైన । సారాంశంబున్। గోరివినదగునుయితరము । దూరంబుగజేయుమనుచు దోచిచెప్పితిగా । దృష్టాంతములు దోచినట్టులగా ॥ యేరీతికలహంసనీరంబువిడనాడి । క్షీరాముగ్రోలిన । తీరుసజ్జనులట్లే। దూరరీగ్రంథంబునందలి । సారమెల్లవిచారులై కను । వారికెతగుగానిభ్రమగల । వారలకు సమ్మతముగాదు॥ దోచిజెప్పితిగా । దృష్టాంతములు । తోచిజెప్పితిగా॥౧౧॥

౧౨కం॥ కథయక్షగాననాటక। కృతిగాదిదిజూడరమ్యకానవెళ్లయికన్ । క్షితియందుజననమరణము । వ్యధదీరుటకయ్యెనిట్లూ । విరచించినానూ । సుజనులుదీన్నిగనిచదువావలెనూ । శృతిస్మృతివుపనిశక్కతియర్థమెల్లన । మ్మతితోడదెలిసిజెప్పితినినావలనున్న । దితరమెమియులేనిపూర్వ । స్థితినెరుగలేనెరుకకిదిన । మ్మతముగామద్ధర్మమనిమీ । మతినెరుంగుడిలేనికలలో॥విరచించినానూ । సుజనులుదీన్నిగనిచదువవలెనూ ॥౧౨॥

౧౩ కం॥ గురుశిష్యులకతిసమయము । జపుపుటకొరకయిమధుర సంభాషణులన్ । జరిపించినట్లుయీకృతి । మరియాదాలువినుడివిహిత । మార్గంబులానూ। దృంచిరియితర । మార్గంబులానూ । ధరణిలోపలవీరుమరలజన్మించాని । తరుగువిరుగులులేనితత్వవి । చారణమరయుచునుప్రజ్ఞాన । మనులేనెరుకమర్మంబిట్టిదని । గుర్తెరుగుమెరుకనుమానుటానకు । పరమరాశ్యములైనవిహితా ॥ మార్గంబులానూ । దృంచిరియితరమార్గంబులానూ ॥౧౩॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచితద్వయాత్మ
దోషరహిత పరమతత్వసభావిజ్ఞాపనన్నామ
ప్రథమోధ్యాయః

---

౨ గురుశిష్యాన్యోన్యవర్ణనం. ౧౩

౧౪ కం॥ ఇలయందునగలసాధన । ములనెన్నియొనలిపిమోక్షమునుగానకయున్ । వెలలేనిభ్రాంతిలోబడి । వలపించుచునుండెనొక్క । విజ్ఞాననరుడూ । వికసితబుద్ధి ప్రజ్ఞానపరుడూ । ఫలమేమిసంసార । పలలోనబడివెర్రివలెనాయనామిగుల । తెలివిజూడగదీప । మెలుగుచేతిడినూతిలోబడువిధమునాగతిజూడముందర । గలిగియున్నదిమరణమెట్టుల । గెలతుననియోచింపుచుండె॥ విజ్ఞాననరుడూ । వికసితబుద్ధిప్రజ్ఞానపరుడూ ॥౧॥

౧౫ కం॥ ఏరీతిగగురుమూర్తిని । జేరుదుననితపమొనర్చి । చింతిల్లగతత్కారుణ్యమైనదయగల । వీరుండగుగురునిగాంచి । వెధదీర్పుమనుచూ । చంచలమొందెమదిదెల్పుమనుచూ । సారెసారెకుగురునికోరిభజింపూచు । సారాములేనిసంసారవిభ్రమయందు । జేరిదుఃఖములనుభవింపుచునేరనైతినిమీచరణపం । కేరుహంబులువిడవనని

వేమారువందనములనుజేసీ ॥ వెధదీర్పుమనుచూ । చంచలమొందె । మదిదెల్పూ
మనుచూ ॥౨॥

౧౬ కం॥ చరణంబులపైవ్రాలిన । నరుగనిచిరునగవునవ్వినంతనెమరలన్ ।
కరములలేవగనెత్తియు । శిరమునహస్తంబునుంచి । చింతిల్లకురా । యీమాటనిశ్చ
యమానుకోరా । భ్రాంతిపెనిటురానుపనియేమికలిగెనో । సంతోషమునదెలుపు చింత
లెందుకుయింక । రంతుజేయకుసీకుయేథావంతమున్ననుదీర్తుసంశయ । మెంతమాత్ర
మునుంచకికరవ్వంతలోపలితనువుకొరకై॥ చింతిల్లకురా । యీమాటనిశ్చయమా
నుకోరా ॥౩॥

౧౭ కం॥ యీత్రోవనెవరుజూపిరి । యేతీరునపక్తినిటకునిదిసోద్యంబౌ । యా
తోవ్రివలన్నివిడిచియు । యీత్రోవకురానుబుద్ధి । నెట్లుగలిగెనురా । సత్పురుషూలు నె
వరుజూపిరిరా । భూతిసంధానీత । బోగసంకల్పామునేతీరుదప్పించి । నిటకువెంచే
స్తివో॥ నీతలపుయేమున్నదాచక । నీస్థలంబునదెలియజలుకుమి । భీతహముపడబోకునీ
నాభెదమునువిడనాడుబుద్ధి ॥ నెట్లుగలిగెనురా । సత్పురుషూనువెవరుజూపిరిరా॥ ౪॥

౧౮ కం॥ నేనెవ్వడయీజన్మం । బేనెత్తుటకారణంబిదేమిటనుండి । నేనరిగెద
మరినెచటికా । నేనెట్టులకల్పనైతినేనుదీన్నెరుగా । లేకనుమీసన్నిధిజేరితినిగా । యోని
ర్మలాకారయీనారజన్మము । రానుకారణమేమిరాజీవనయనయీ । మేనుసంబంధంబు
తోమునులేనియీవిశ్వంబునాకును । పూనికతోనైకప్రభెదము । తోనుదోచుచునుండు
టెమో॥ నేనుదీన్నెరుగాలేకనుమీసన్నిధిజేరితినిగా ॥౫॥

౧౯ కం॥ తనుమనధనములమీదను । వినయంబుగునాసలన్నివిడచినగనినీ ।
కునులెస్పగవినుపించెద । ఘనమగునిజబోధదీన్ని । ఘనులెరగినారూ । విక్షేపాముగని
రోసినారూ । వినునీవెరుగుదువెల్లా । వినుపించెదనుబోధ । వినినమీదటనీనాపనిదీరు
యెరుకాను । గనిభ్రమించుటదగదుకుచ్చిత । జనులకిదినేర్పరచరాదని । యనుచుపెద్ద
లుచాటుచున్నరు । నరయుమాసాందీపకృష్ణ॥ ఘనులెరగినారూ । విక్షేపాముగని
రోసినారూ ॥౬॥

౨౦ కం॥ జననమరణప్రవాహము । లణచెటిసబోధలెస్సయతుకగదయచె
వినుపింపుమిపుడుమొక్కెద । తనుమనధనములనుమీకు । దారబోసెదనూ । వ్యాసట
లన్ని దీరజేయిగనూ । తనయుండుక్షుద్బాధయనియడుగకున్నాను । జననిరమ్మనిపిలచి
తినుమనదెబలిమీగ । కనికరంబువహింపుడికనేవినకయున్నసుకొట్టితిట్టుచు । ననుపవి
త్రునిజేయుడిక । అనుదినముమీకర్పించితనువూ । దారబోసెదనూ । వ్యాసటలన్నిదీర
జేయిగనూ ॥౭॥

౨౧ కం॥ తుమ్మెదకీటకముసుగని । నెమ్మనముప్పొంగదెచ్చినటువలెతనరూ ।
పమ్మునుజేయుటకొరకై । ఝుమ్మనినారవములేపి । జేసేనాలేదా । మునుపటిరూపు
మాపేనాలేదా । రమ్మనీమదిసంశయమ్ముదూరముజేస్తె । సుమ్మిబోధనుదిను కొమ్మి।

లెస్సగనిత్తు । నమ్మికతో జనకులనుజేగిన । యరమరలులేకుండ శ్రీశుక । సమ్మతంబై తనకుతానె । చాలుచాలనెటట్టుబోధ॥ జేసేనాలేదా । మునుపటిరూపు మాసేనాలేదా ॥౮॥

౨౨ కం॥ నీనోటనీకునీవే । మానితముగనింతకన్న మరిలేదనుచున్ । నీనోట యనగజేసెద । నీనాభేదంబులన్ని । నిగగట్టిపెట్టూ । సంశయబుద్ధి నిగవదలిపెట్టూ । మానూమియీలోక మానాభిమానములు । లేని మాగురుబోధ నీకు సరిపడితేనె । పూను నీమనసొప్పదేనియు । బొమ్మినీయిష్టానుసారము । గానినేనేమనిన నీమది గలుగుగద సందేహమైతె॥ నిగగట్టిపెట్టూ । సంశయబుద్ధి నిగవదలిపెట్టూ ॥౯॥

౨౩ కం॥ స్థిరమైనదొకటివినుమా । పరిపూర్ణమువానిలోన బద్ధప్రయెరుక౯ । నెరిగించియెరుక భ్రాంతిని । సరగునవిడిపింతు వెనుక । సరెనాయీమాటా । సత్యము దీని సరిదిలేదెచటా । ధరలోన నీవింత పరకెన్నిసాధనలు । తరియించితివొపాటి దలు పకుండగజేసి । నిరతముగనీకీవలావల । నెరుకతేనటువంటిబయలును । నెరుకజేసియు సంశయపుకల । నెరుకమెల్కొనినట్లుజేతూ॥ సరెనాయీమాటా । సత్యముదీని సరిది లేదెచటా ॥౧౦॥

౨౪ కం॥ మీరాజ్ఞయిచ్చినట్టుల । వేరేమియులేనిబోధ నెరిగించుటిమీ । రేరీతి నడువుమన్నను । నారీతిగనడచెవాడ । నయ్యామ్రొక్కెదనూ । అనుమానము జెయ్య కిక్కడనూ । మీ రంతవారని జేరిసుజనులంతా । ధీపరైపరీక్షాతివారుజేయగనమ్మి కోరిమీచరణములసన్నిధి జేరితినికడ తేర్చుటకుమీ । భారమేయనినమ్మితిని సం । సార వారధిదాటజేయు॥ మయ్యామ్రొక్కెదనూ । అనుమానాము జెయ్యకిక్కడనూ ॥౧౧॥

౨౫ కం॥ వున్నదొకటంటిరేదది । యున్నదిపరిపూర్ణమగుచు వూహాతనువునే । నన్నదదియెవరులేనిదె । యన్నదిలేదనుకొనుమ్మి । అరనిమిషమైనా । లేనంటిని వర యూమూపైనా । నున్న నేనేగామీ దున్నదేమదిబయలు । నున్నట్లేనుండుతా నున్నదెలి యుటనెపరు । సున్నమైపోతెరుకమాటలు యన్నిదీరెనుసరెసరెసి । వున్నవుళ్లకైతి వాపల నున్నదననాకెట్లుగుర్తు॥ అరనిమిషమైనా । లేనంటీని వరయూమూపైనా ॥౧౨॥

౨౬ కం॥ గురువరమీదుమహాత్యం । బరయగనేనంతవాడ సద్భుతచరితా । శరణాగతులగుదాసుల । కెరగించుటెగొప్ప బిరుదు । నెరగించరయ్యా కోరినకోర్కె నెరవేర్చరయ్యా । కరమొప్ప నీమృదు కరమైనవాక్యాల । గురిపింపు నామనసు గుదిరె మీచరణాలు । శిరసుపైధరియించుమొదలే పరమపరిపూర్ణంబు దెలిపియు యెరుకమర్మ ముదెలపికొనకీ । యెరుకదీసెదరంటిరట్లే॥ నెరగించరయ్యా । కోరినకోర్కె నెరవేర్చ రయ్యా ॥౧౩॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమతత్వే
గురుశిష్యాన్యోన్య దర్శనన్నామ ద్వితీయోధ్యాయః

---

౩ అచల లక్షణము. ౯

౨౭ కం॥ నీకెపుడు జెప్పుదునుచ । నేకనుమిగబట్టబయలు నేకంబగుచున్ । లోకాలోకములెరుగక । ప్రాకటముగనిండి యుండె । పాటించవోయీ । పరిపూర్ణాము సాటీలేదోయీ । యేకాంతముగాని నేననీయనుకోక । సాకారగుణావి పేకంబులును లేక జోకతో పరిపూర్ణమునకే జోలిబట్టచూడునిరతము । రాకపోకడ లేకన్నది । నీకునీవె తెలుసుకోని । పాటించవోయీ । పరిపూర్ణాము సాటీలేదోయీ ॥౧॥

౨౮ కం॥ పరిపూర్ణముపలమచలము । గుహగుహ్యమతీత పరమగోప్యమనంతం । పరమపదమ మృతభూమన । నిరహంకారంబుయనినా । నెరుగూమాబయలూ । అన్యంబేమి నెరుగాదీబయలూ । తిరముతానై తనకే చేటుపాటులులేక । పరిశుద్ధమై యుండె మరికేవలాత్మయై । తరుగువిరుగులులేకనిండిన । దానిలోపల దోచిపోయ్యేటి । నెరుకతనువుల నెరుగరాకను నేకమై నిలచున్నదదుగో॥ నెరుగూమాబయలూ । అన్యంబేమి నెరుగాదీబయలూ ॥౨॥

౨౯ కం॥ పుట్టదొకప్పుడు నచలము । పుట్టించదుతనువునెరుక భూమండలమున్ । పట్టైమిలేనిబయలును । నిట్టిదియనిచెప్పుటకును । నెరుకలేకుండూ । తన్మాత్రాల కెరుగరాకుండూ । పట్టామమట్టాదు కొట్టాదు సర్వంబు దట్టామైనిలచున్న బట్టబయలును జూడు । గట్టిమృదు శీతలముష్ణము । లెట్టిమలినముకంటకుండును । వట్టిఆశలలో బడకనీ గుట్టుదేశికుతోటిదెలియా॥ నెరుకలేకుండూ । తన్మాత్రాల కెరుగరాకుండూ ॥౩॥

౩౦ కం॥ యీ పరిపూర్ణముపలోపల । రూపముశబ్దంబు స్పర్శ రుచిగంధంబుల్ । తాపత్రియములవస్థలు । నేపట్లనుబుట్టలేదు । నిజమూగజూడూ । బయలెరుకాని నెపరన్నాకీడూ । ఆపజ్యోతియుపర్యాత్మ గాత్మసాక్షియుద్రష్టా । వ్యాపారములుమిధ్యా రూపాచిత్రంబులు । పాపపుణ్య విలాసాఖ్యము । బంధమోక్షసురాగబంబులు । భూపతులు స్థావరజగంబులు బుట్టలేదచలమందు॥ నిజమూగజూడూ । బయలెరుకాని నెపరన్నకీడూ ॥౪॥

౩౧ కం॥ గురిద్రష్టసగుణబ్రహ్మము । స్ఫురణయుగగనంబు మాయ సూక్ష్మంశంబున్ । ధరణియుజ్ఞానమవిద్యయు । మరిచైతన్యంబుయాత్మ । మాయగాదోయీ । బయలంచెరుక మరుపులేదోయీ । పరిపూర్ణమచలాము బ్రమలేనిదై యుండు । స్థిరమైన దాంట్లో నస్థిరమెప్పటికిలేదు । మరణజాగ్రత సుప్తితూర్యము । నరయగను తనలోన లేక నిరతముగనొకరీతినున్నది । నెరుగుమాతన లోనలేనీ॥ మాయగాదోయీ । బయలంచెరుక మరుపులేదోయీ ॥౫॥

౩౨ కం॥ సురస్వప్నమరయనట్టుల । శిరిలేమినిదెలియనట్లు । చంద్రుడు దర్పం । చెరుగనిచందంబునయీ । పరిపూర్ణంబెరుగదేమి । పాటించవోయీ । ప్రీతిలేనిదీ బట్టబయలోయీ । హరితామసినిజూడ నగుపెరగువైశ్వా । నరుడుచదలుబట్టా తెరుగజాలని

తీరు । చిరుతలట్టుల నెరుగరితరుల సిగ్గునభిమానంబులనుగని । పరమపదమట్లనె యెరుంగదు । గురుసతోనీగుట్టుదెలసి॥ పాటించవోయీ । పరిపూర్ణము సాటిలేదోయీ ॥౬॥

౩౩ కం॥ సింధువునన్ జలచరములు । నందేజనియించి మరల నందేసమయున్ । పొందుగనచలములోపల । యెందున లేనట్టియెరుక । యేతెంచునోయీ । అట్లనెమళ్లి యేగుగాదోయీ । యాతీరుక్షితియం దానేకవిత్తనములు । హేతువై క్షితియందె నేగుచుండినయట్లు । యాతనువుతోగూడుకొనుయెరు కేతననుబయలుండజూచియు । నాతనువునేమృషనుచునునగు పడదుతనకయ్యితానె॥ యేతెంచునోయీ । అట్లనెమళ్లి యేగుగాదోయీ ॥౭॥

౩౪ కం॥ లోపుత్రదెలుపుదికబయ । లేపరమాత్మనుచుదెలసి లేనట్టునినున్ । ఆపజ్యోతివటంచును । జూపించితిబయలునుండ । జూచితివౌరా । అదియిదియాని చూపరానిదిరా । యాపద సంపాద అలసటేమియులేక । వ్యాపించియుండెనీ వస్తుమహిమ హితాము । పాపపుణ్యము లంటకుండ । పవిత్రమైనిలచున్న దెప్పుడు । యేపునర్జన్మంబులేనిది । యీ పరమగోప్యంబులెన్స॥ జూచితివౌరా । అదియిదియాని చూపరానిదిరా॥౮॥

౩౫ కం॥ యెందెందుజూడబోయిన । యిందందనరాక మచల మేకంబగుచున్ । పొందుండెనూదిమోపుట । సందైనను లేనిదదిగో । సత్యంబుగానూ । యెడతెగకుండె సందుసందులనూ । కిందమీదనరాక చందమన్నదిలేక । సింధుసింధువులందు చెలరేగి యున్నాది । అందమెలుతురుగాదుచేతుల కందకనునీకీవలావల । ముందువెనుకయ దశవిదిక్కుల । యందుయెడతెగకున్నదదుగో॥ సత్యంబుగాను । యెడతెగకుండె సందుసందులనూ ॥౯॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వాయాత్మ దోషరహిత పరమ
తత్వే అచల లక్షణన్నామ
తృతీయోధ్యాయః

---

౪ యెరుక లక్షణము ౧౧

౩౬ కం॥ యెరుకేపణవమునాదము । యెరుకేబిందువును కళయు నెరుకేశ్రుతులున్ । యెరుకేభూతములైదును యెరుకే పంచీకృతంబు । లెంచిచూడుమురా । యెరుకాలేక యేమిలేదౌరా । యెరుకేకోశంబూలు యెరుకేయావస్థాలు । యెరుకెచక్రంబులునీ వెరగియుండుముసోహం । బెరుకనేయాపదలుసంపద లెరుకనే వైరాగ్యజ్ఞానము । యెరుకెభక్తివిరక్తులగు నిల్లెరుగుమిరలెందెరుక మాయ॥ నెంచిచూడుమురా । యెరుకాలేక యేమిలేదౌరా ॥౧॥

౩౭ కం॥ జ్ఞానేంద్రియంబులైదన । మానసబుద్ధియునుచిత్తం మహానాంకారం । బేనుకర్మేంద్రియంబులు । ప్రాణంబులునైదు సూక్ష్మ । పంచభూతములూ । యీయెరుకానే పంచమాతృకలూ । లేనితనువుసాంఖ్య మూనుగూడుకనాల్గు । మేనులవస్థాది తోనుప్రకాశించి । నేమనేననుచూనుమొదలే లేనిపోనటువంటి భ్రిమలను । పూనికల్ప నజేసుకొను చైతన్యమే యెరుకనుచుదెలియూ॥ పంచభూతములూ । యీయెరుకానె పంచామాతృకలూ ॥౨॥

౩౮ కం॥ భ్రిమనేసుమియెరుకన్నను । భ్రమయే బ్రహ్మంబు విష్ణు భ్రిమనే శివుడున్ । భ్రమనేకులగోత్రంబులు । భ్రమనేసతి సుతులుహితులు । భ్రమనేబాంధవులూ । తలిదండూలు । భ్రమనేసోదరులూ । భ్రమనేనీవునునేను । భ్రిమయే వైరాగ్యము । భ్రిమనేజీవాత్మలు । భందమోక్షములన్ని భ్రిమనే భ్రిమలనుబెట్టుచుండును । భ్రమనుదెలియని భ్రిమకులందరి భ్రమలముంచియు । జననమరణాపదలలో బడయ జేయుచుండునూ॥ భ్రమనే బాంధవులూ । తలిదండూలు భ్రమనేసోదరులూ ॥౩॥

౩౯ కం॥ యెరుకనగయింద్రజాలము । యెరుకనగనుమాయయందుని యెరుకన మిథ్య । యెరుకనగస్వప్నమందిర । మెరుకన నాల్గవశరీర మెరిగుండుసుమ్మీ । కదలిక తొ దీ న్నెరిగరుగు సుమ్మీ । సురలన్న సురులన్న మరి బ్రహ్మండములన్న । నరులన్న గిరులన్న మరిచరాచరమన్న । నరకస్వర్గములన్ననాదిగ । తిరిగి జన్మములెత్తు ప్రకృతన నెరుగుమాకాశాత్మకంబున । నెన్నియో గనిపించుకలగా॥ నెరిగుండూసుమ్మీ । కదలిక తొదీ న్నెరిగరుగు సుమ్మీ ॥౪॥

౪౦ కం॥ బలురోగంబులకొంపగు । మలములుమూడుండు చర్మ మాంసముల సికం । బులుయెముకనరముమజ్జ్యా । దులుకరణాద్యవయవములా తోగూడియుండూ । భూతములైదు తోమెలగుచుండూ । జలబుద్బుదముతీరు క్షణకాలమునదోచు । యిల యెండమావులు నిలచుండనటువాలె । దలచిఅస్థిరమైనతనువెరు కలను రోసినచాలు నింతె । వలదుయిగయీ యితరమౌచదు ॥ వులతొపనిలేదెందు కెరుకా॥ తోగూడియుండూ । భూతములైదు తోమెలగుచుండూ ॥౫॥

౪౧ కం॥ పంచతన్మాత్రలాగుణ । పంచేంద్రియములుయవస్థ ప్రాణాదులిలన్ పంచభూతాత్మకంబగు పంచాదశయక్షరములా । ప్రభలమాయనురా । తనకుతానే । పరిణమించెనురా । యెంచి ప్రణవముమూల మంచువేదములావ । ర్ణించుచుండెనుదాన్ని వేరుగనత్యంబాని । వాంఛలనుబడబోకు ప్రణవము । మించినా బ్రిహ్మంబటంచును । యెంచుకుమి అదియెరుకనేక । ల్పించుకునె ప్రికృతీ పురుషులై॥ ప్రభలమాయనురా । తనకుతానే పరిణమించెనురా ॥౬॥

౪౨ కం॥ రమ్మనిపిలువనిబయలున । తొమ్మిది ద్వారములు గలిగి తోలుప్రతి మమై । యిమ్మహిలొనానావిధ । బొమ్మలుగా మారులేని । పొడువాయెయెరుకా । అంత

నెమరలా । బోయ్యేదె కొడుకా । అమ్మనాయినచెల్లె అలుమగలుఅన్న । దమ్ములంచని సంసారమ్ము జేయుచుండి । నమ్మినేనిజమనియు మేప్రాయమ్ములో తనమూలమెరుగదు। సుమ్మియీజననామరణమను । సుడినిదెలియగలేకయింతా॥ పొడువాయెమెరుకా । అంత నెమరలా బోయేదె కొడుకా ॥౭॥

౪౩ కం॥ తనువుజగంబులు రెండును । వినుమాయీరెంటిలోన నీ రెండహముల్ । పెనుమాయ నాల్గుగలసియు । గననాయను యెరుకరూపు । గనరామాయన్నా । యిదిదెలసీనా ఘనులెవరన్నా । ఘనమైన పరిపూర్ణ మునముందెన్నడులేక । తనుతానై నరుదెంచి తనువుజగములునయ్యే । దునుముర గురువాక్కుచేతను । దోచుబ్రహ్మాండం బుకలలో । గనుమురయెచ్చోటగనపడ దగును యీలేనెరుకరూపు॥ గనరామాయన్నా । యిదిదెలసీనా ఘనులెవారన్నా ॥౮॥

౪౪ కం॥ నాతల్లిదండ్రినాసతి । మాతులున ప్రేయమేన మామలుకూతు । ల్నాతోడబుట్టుసోదరు । బ్రాతులుబంధువులనేటి భ్రమలెల్లావినరా । యెరుకకునసహజా । పనులెల్లగనరా ॥ నాతోట నాపేట నామందిరపుశాల । నాతోరణముకట్టి నానాధాన్యామనిల్లు । భూతలంబునదలచినే ప్రఖ్యాతిబొందెదనుచులేని । ప్రీతులనుకలహింపజేయుట। కీతనువుయెరుకలకుమూలా॥ భ్రమలెల్లవినరా । యెరుకకుసహజ పనులెల్లగనరా ॥౯॥

౪౫ కం॥ రాత్రింబవలుపతిగ్రిహ । మీత్రిభువనమష్టదిశలు యింద్రాదిసురల్ । ధాత్రిప్రయోగచరాచర । గాత్రములై దోచుచుండె । గనరామాయన్న । తనకైతానె । కల్పించునన్న । క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞులై క్షితియందునాడింప । సూత్రధారిగనుండె పుత్రచైతన్యము । యీత్రిమూర్తులు గూడదానిలో । మాతృకలుగ దోచుచుండిరి । నేత్రముల యం దున్నదదుగో ॥ పుత్రనీవెరిగుండు ద్రష్టా॥ గనరామాయన్న । తనకైతానె కల్పించునన్నా ॥౧౦॥

౪౬ కం॥ యిరువైయైదింద్రియముల । పరియాయములయ్యి విషయ ప్రకృతుల వలనన్ । నెరవేరుచుండుతానె । యెరుకైనా యింద్రియములు । వేరువేరనుచూ । చైతన్యము కేమిలేవనుచూ । మురయుచుండునుతన మూలమింతరయాక । పరవస్తువనీకంటి పాపలోపలిదాన్ని । వెరుగుముర అస్థిరపువిశ్వము । పరిపరివిధమూల దోచెటి। యెరుకనేఅదిజూడుజననం । బెత్తిస్థితిలయములకుకర్తై వేరువేరనుచూ । చైతన్యము కేమిలేవనుచూ ॥౧౧॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమ
తత్వే యెరుక లక్షణన్నామ
చతుర్థాధ్యాయః

---

౫ యెరుకోత్పత్తి లక్షణము ౮

౪౭ కం॥ పరమేష్ఠికొడుకుకైనను । తరమాయీయెరుకపుట్టుస్థానముదెలియన్। నరుడెంతవాడుదెలియగ । గురుపుత్రుండైనగాని । గుట్టుదెలియునురా । నిరహంకార గురువుతెలిగిరా । గురుసూచనయులేని నరులునిర్జరులైన । తరమాయెరుకపుట్టూస్థానంబుదెలియుట । ధరణిశతకోటిసాధన పరులుపండితవరకవీశ్వరు । లెరుగజాలరుబోధమర్మం । బెరుగువారికెదీనిలోనీ॥ గుట్టుదెలియునురా । నిరహంకార గురువు తెలిగిరిరా ॥౧॥

౪౮ కం॥ దారిలోరజ్జువుసర్పము । యేరీతిగతోచబడెనో యీతనువెరుకల్। నీరెండమావులట్లనె । దారువపురుషునిగదోచె । తనయగుర్తెరుగూ । భ్రమమూలమంచనవోయిమరుగూ । వారాసిలోలేక వచ్చిహెచ్చియుచచ్చూ । ఊరీతొఝుషములట్లారీతిగనెమెరుక । తోరమౌబయలందులేకనె । దోచెనీస్వప్నా విధముగను । పోరయింతమవేచుగలరన । లేమమెంతటివారలైనా॥ తనయగుర్తెరుగూ । భ్రమమూలమంచనవోయిమరుగూ ॥౨॥

౪౯ కం॥ లేనికలగలిగినప్పుడు । నానాచిత్రములు శైన్య నటనలుమాయల్। నేనుగులయశ్వరథములు । సేనలు సేనాధిపతులు । క్షితిపాలకులునూ । మంత్రులువేశ్యసతిసోధరులునూ । నానసింధుతరంగ నగములెల్లనుదాటి । దానవారయులాను తాను గాంచినయట్లు । లేనికలమేల్కొన్నమీదట । తానుతనకలచేష్ఠరీతిగ । లేనియీయెరుకట్టైతె చియు । గానబడదీబయలులోన॥ క్షితిపాలకులునూ । మంత్రులువేశ్య సతిసోదరులునూ ॥౩॥

౫౦ కం॥ వినరాచైతన్యంబున । జనియించెను మాయజగము జెప్పెదవంధ్యా। తనయులకీతిగదోచెటి । వనురాసంశయమునుంటె । యడుగుమిప్పుడునూ । గురుచరణాము విడువకెప్పుడునూ । మనసందునుంచూమి మరికుందేటికిచెవులు । గనిశృంగములుగభా పనజేసిశాస్త్రముల్ । ఘనముగా రచియించి పండిత కవులుగాబరచేతగలవని। యనిరిగానినబద్ధమేమెరు కనియునీకు వచింపుచుంటి॥ యడుగుమిప్పుడునూ । గురుచరణాము విడువకెప్పుడునూ ॥౪॥

౫౧ కం॥ రాతీవిగ్రహములోపల । నేతీరునయుండుదైవ మెరుగవెనీవు। యీరున యీలేనెరు । కేతానైతోచుచుండె । నెరిగుండులెస్సా గురుకృపలేకవదులాదీపిస్సా। కతామునొకరీతి నిలచున్నబయలందు । నరులుకొందరునీలా మరసిబయలేయానీ । మురనట్టులబట్టబయలున । మరియి గేదియుయెరుక జననం । బరయుదురెయెందైనమల్లెల । ఫలములను ఫలియించినట్లు॥ నెరిగుండులెస్సా । గురుకృపలేక వదులాదీపిస్సా ॥౫॥

౫౨ కం॥ సత్యమగు బట్టబయలులో । సత్యంబుగలేని యెరుక జననంబెట్లో। సత్యమగు గురునిజేరియు । ప్రత్యేకంబుగ విచారా`1 పద్ధాతిజేయా । జనియించదొ

భ్రమరూపుమాయా । అత్యంతభక్తిచె నరయూమిగురుబోధ । ప్రత్యేకంబుగజెప్ప బడిస చులకనయుక్తి । సత్యమాయిదిఅగ్ని । హోతృని చదలుమ్రింగినచందముగనె । నిత్య మైనిలచున్న అచలము కెట్టివస్తువబుట్టలేదీ॥ పద్ధాతిజేయా । జనియించదౌ భ్రమరూపు మాయా ॥౬॥

౫౩ కం॥ కనకట్టు విధ్యవలనను । క్షణకాలములోనలేని చిత్రములెన్నో । గని పించిమరలయంతనె । గనపడకనుబోవునట్లు । గనుపించునెరుకా । అంతనెమరల గను పించదెరుకా । దినదినమొకరీతి గనుమారిచనిపోవు । తనువెరుకలకుదిక్కై గనరాదు గదలేని । దనుటకిగసందేహామేలను చమరయిగనేలేనటంచును । యనకనేనిజ మను చుమురసిన గనుపడవుగదనిజవిధంబు॥ గనుపించునెరుకా । అంతనెమరలా గనుపించా దెరుకా ॥౭॥

౫౪ కం॥ వినికనితినుమేనెరుకల । జననస్థానంబునీకు జెప్పితియిపుడుఁ । అనుమానముమదినుంచక । వినుమికయీయెరుకజోలి । యేనీకువలదూ । ఆపైబయలు నెరిగేదెలేదూ । నేనునీవనుదానితోనెయీజగమెరుక । పోనెసాయనుబయలు లోననెక్కడలేక । మానుమురనీకలిమినేనిజమనెటికల్వరపాటుమెల్కలౌ । గానలేవిగబయలెరంగిన మేనుమెరుకలతోటిపొందూ॥ యేనీకువలదూ । ఆపైబయలు నెరిగేదెలేదూ ॥౮॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరాయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమ
తత్వే యెరుకోర్చవన్నామ
పంచమోధ్యాయః

---

౬ యెరుకను విడిపించుట ౬

౫౫ కం॥ యెవ్వరినతు లెవ్వరిసుతు । లెవ్వరిసోదరులు బంధు వెవ్వరునీకున్ । యెవ్వరి ధనధాన్యంబులు । యెవ్వరిగృహమందిరంబు । లెవ్వారౌనీవూ । తెలుసుకొ ముందే । నీవై తెలేవూ । గవ్వాకుకొరగాని కాయంబుయీజగము । రవ్వంతగనలేవురా నీవులేకున్న । యివ్వసుధలౌనాదినేనని । భవ్యములుగనిసంతసింపకు । నవ్వుదురుగురు మంత్రసిద్ధులు । నీవపేకమువిడచిచూడు॥ మెవ్వారౌ నీవూ । తెలుసుకొముందే నీవై తె లేవూ ॥౧॥

౫౬ కం॥ యిలుపెళ్ళగొట్టిపొమ్మన । తలవాకిలిముంగిలిండ్లు ద్వారంబరుగుల్ । నలికిబహుచిత్రముగ్గులు । పలువిధముగబెట్టినట్టి । పనికత్తెవతుగా । మీదటదీని పనిదీరె నెరుగా । తనకైతానరుదెంచి తానేబయలునుగంటె । తనకేవిఘ్నముగలిగె తనమాట తలపోయ । వినుమునద్గురుజేరిగురుద । క్షణముగానొసగించుయెరుకకు । పనియుమీదట దీరెచూడుమి । పరులగృహకృత్యములజేయు॥ పనికత్తెవతుగా । మీదటదీని పనిదీ రెనెరుగా ॥౨॥

౫౭ కం॥ పుళ్లక్కియెరుకనిజం । బెల్లనునీకేర్పరింతు ప్రియముతొవినుమా । పొల్లనుదంచినబియ్యము । తెల్లనికాకులవిధంబు । దెలియుమీలాగూ । యిల్లెరిగెరుక తెలివినీవెగూ । పిల్లాలపుత్తుత్త బెల్లపొంటలగురు । గుళ్లవండియుశేందె గుడిచినట్లుల సుమ్మీ । కల్లసంసారమునుగనినరు । లెల్లవిభ్రమజెంది తెలియక । నెల్లసుఖ దుఃఖంబు లోబడి । నెరుగకుండిరి యెరుకచేష్ట॥ దెలయుమీలాగూ । యిల్లెరిగెరుగా తెలివినీ వేగూ ॥౩॥

౫౮ కం॥ నీతాతతంద్రులెల్లను । నేతీరునగలరొవారి నెరుగుమొకటియున్ । నీతనయుడు రాకుండెన । దేతనయునిజాడు మొకటి । నిదిదృష్టాంతమురా । యీ రెంటినీ వెరిగీతెసరిరా । నీతనువుకలిమీని నిన్నట్లుజతజేయు । నేతత్వముండుదాన్నెర గీతివాసరియె । జూతుయిగనేనీచమత్కృతి । జూడుమిరనీనిజమునీవె । యీతరికనీక లిమిమృషయను కోతనయభ్రమలేనిదనుటా॥ యిదిదృష్టాంతమురా । యీరెంటినీ వెరగీతెసరిరా ॥౪॥

౫౯ కం॥ సుకుమారయెరుకభ్రాంతిని । వికసించుటఫలములేదు వినుమెట్లనినన్ । వకబూరుగువనమునుగని । శుకములయాసించిమిగులా । జూచుచుండెనుగా । ఫల ములకొరకై గాచుచుండెనుగా । వికసించియాఫలము బుకపల్గువతుగయ్యి । వెకసిపో యది గగనాముకుముట్టుటయుజూచి । శుకసమూహాము లేచినట్లుల । జూడుమురలేనెరు కభ్రాంతియు । నొకరికైనను జిక్కదొబహు రకములైగనుపించెయెరక॥ చూచుచుండె నుగా । ఫలములకొరకై గాచుచుండెమగా ॥౫॥

౬౦ కం॥ గట్టుకురాళ్ళనుమోసిన । యట్టులయీయెరుకజేయు నానాఫలముల్ దిట్టయినగురునిజేరియు । బట్టబయల్ యిట్టిదనుచు । భావించినపుడూ । భ్రాంతిలేక సే వించినపుడూ । నట్టేటిలోపల ఘట్టిగలేనెరుక । పుట్టిమునిగినయట్లు బోయెసర్వము తాను । దట్టమైనిలచున్న యచలము కెట్టివస్తువబుట్టలేదని । గుట్టుదెలసిన పిమ్మటను పొయి నట్టెగదగురుశిష్యులిట్లూ॥ భావించినపుడూ । భ్రాంతిలేకా సేవించినపుడూ ॥౬॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరాయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమతత్వే
యెరుక మోక్షణన్నామ
షష్ఠోధ్యాయః

---

౭ మతాల లక్షణము ౧౨

౬౧ కం॥ మతవాదులు కొందరుతమ । మతమేగొప్పనుచు లేని మమతలచేతన్ । ప్రీతిబంధనమొనరించుక । గతిచెడివాదింపుచుండ్రి । గదరాయీనరులూ । నిశ్చలబోధ గనరైరి ప్రజలూ । మిత మేర్పాటులుజేసి మేనగుర్తులుబెట్టి । క్షితితీర్థములుకొన్ని వెతకి

దిరిగేరిట్లు । ప్రతియులేనటువంటిబట్ట బయలులో యెరుకేడలేదని । మతిలోనీవెప్పటికి నమ్ముమి । మాయవాదులకీచులాట॥ గదరాయీనరులూ । నిశ్చలబోధ గనరైరి ప్రజలూ ॥౧॥

౬౨ కం॥ కొందరుదేవివుపాసన । అందునమోక్షంబటంచు నానాభ్రమచే । కొందరుప్రిణపమెగొప్పని । యందురుయివియన్ని యెరుకే । యైతోచుగదరా । పరిపూర్ణమిట్లనరాదువినరా । కొందారుషడచక్రా లందునడిచెటిహంస । యందుమనసుంచీనా నదియె ఐక్యమటంద్రు । సుందరంబైనట్టిఆపో జ్యోతికళలనుజూడబ్రహ్మ । నందమిదియని తెలిపెరిదినీ కెందుకురలేనెరుకభ్రాంతి॥ యైతోచుగదరా । పరిపూర్ణ మిట్లనరాదు వినరా ॥౨॥

౬౩ కం॥ మడిమయలనుచుకొందరు । తడిబట్టలుగట్టిదేవతార్చనలెపుడున్ । విడువజేయుచునున్నను । వొదువదుయీయెరుకభ్రాంతి । వోగుణశాలీ । లేనిదెలేదు । వొప్పాకీజోలీ । అడవీలోగూర్చుండి ఆకులలములునిత్యం । గుడుచుచున్నునుమాయ గురిలేచిపోదాను । పుడమిలొసన్యాసమనితను పోషణార్థముజేయుచున్నను । కడుపుకొరకేగానితనగతి గానరైరిభ్రాంతివలన॥ వోగుణశాలీ । లేనిదెలేదు వొప్పాకీజోలీ ॥౩॥

౬౪ కం॥ దశనాదంబులవలనను । వశపడుబ్రహ్మంబుయనిన వాచార్థమిది । మృషగాకనిలువనేర్చునె । ప్రిసవించినయెరుకయుండ । బడదుయెప్పటికీ । అచలముకండ్ల బడిపోదెక్కడికీ । వ్యసనంబునీకేల ప్రసరించుయెరుకాను । కృశియింపజేయూమి గురుబోధవలనాను । వశమగునెతిమిర ముకుగ్రహాపతి । రసిమి సోకినమాత్రమునయు దృశ్యముయైపోయినటుల । నేయీకుశలమగు బోధిన్ననిల్వా॥ బడదుయెప్పటికీ । అచలముకండ్ల బడిపోదెక్కడికీ ॥౪॥

౬౫ కం॥ కొందరుభజనేపరమా । నందంబనిజేయుచుండె రదిమాయయగున్ । కొందరుకన్నులమధ్యము । యందునచిత్కళలుజూపి । యదుగోబ్రహ్మనియూ । చిద్రూపము యిదియేముక్తనియూ । కొందారుదీక్షలయందువర్థించేరు । యెందూకుయీబోధ । కందరానివెయన్ని । బంధములుయనినీవుయెట్టివి । పత్తులంటనిపూర్ణబోధను । బొందుమురప్రితిలేనియీబయ । లందుయెక్కడలేని యెరుకె॥ యదుగోబ్రిహ్మనియూ । చిద్రూపము యిదియేముక్త నియూ ॥౫॥

౬౬ కం॥ నామరూపంబులేనిది । కామక్రోధాదికముల కర్మరహితమై పామరుల కెరుగరానిది । నేమముజపయాగయోగ । నిష్ఠాల కెపుడూ । చిక్కనెబయలు స్పష్టాముచూడూ । నామాట నిజమాని నమ్ముమచలములోనె । యేమికల్పించీన యెరుకకారణమౌను । యీమహా వాక్యములు నాలుగు । వేదములుగనిశ్చయించిరి । యేమహత్తులు లేనియచలము । కీమహావేదములు శూన్య॥ నిష్ఠాలకెపుడూ । చిక్కనెబయలు స్పష్టాముచూడూ ॥౬॥

౬౭ కం॥ ప్రాణాయామమువలనను । గానంబడుమోక్షమనుచు కాంక్షలుగలిగి । నానాజనములుబలికిరి । వోనాముద్దుల కుమార । వొప్పాగవలదూ । జననముమరణ తిప్పాలుడుగాదూ । లోనద్మపుష్కనుజేర్చి ధ్యానశీలుడవయ్యి ।జ్ఞానానందముబొంది కళబిం ధువులుగాంచి । ప్రాణమునుకుంభించి త్రికుట స్థానమందునజేర్చి ప్రణవ । గానమునువి నుచున్నవారలు గాంచెదరుమోక్షంబటనిరీ॥ వొప్పాగవలదూ । జననముమరణ తిప్పా లుడుగాదూ ॥౬౭॥

౬౮ కం॥ యోగములుధ్యాననిష్ఠలు । యాగముజపతపములన్ని నహమావరణం। బేగదలేనహమైతెను । పోగొట్టుమునిలుపకుండ । పోతేచాలన్నా । ఆపైబుట్టబొయ్యేది దేదన్నా । రాగద్వేషమునంచి తాగామికఫలసం । యోగాములేనట్టి యీగురుబోధాసు । నీగురునిచేదెలపితివమును । పాగురువులేర్పరచుబోధలు । నేగతియుకొనసాగకనుగు ణ్త్రిగుగదపూర్ణమెరగీ । పోతేచాలన్నా ఆపైబుట్టుబొయ్యేదేదన్నా ॥౬౮॥

౬౯ కం॥ పామరులునడచెనడుకలు । నేమనివినిపింతునీమనిష్ఠలచేతన్ । భూమిం లొగలిపెటితనువుకు । సామాన్యముపొట్లుబడరూ సద్గురుపుత్రా । వారలనమ్మవద్దూ పవిత్రా । కామమిడువలేని కర్మలస్థిరమైన । శ్రీమంతములజూచిచెడియిలనరులంత । యేమిలేనటువంటీకలలో । సామజంబులుదోచిమేల్కొన । కేమిలేకను పోయినట్టుల నెరుగుమిరపంచాదశాక్షరీ । సద్గురుపుత్రా । వారల నమ్మవద్దూపవిత్రా ॥౬౯॥

౭౦ కం॥ శిఖరంబుపైకిబోవగ । నొకగ్రామముదాటిమరల నొకచెక్కువిధం । బకళంకమైనయీ । బోధకుపాత్రుండైనవెనుక । తానెపూళక్కీ । దెలిపేదేమి నేనె పూళక్కీ । తానెలేకనువచ్చి తానెతననెరిగిన । తానెలేకనెపాయెతనకుమూలములేక । తానునేననరాకసర్వము । పూనియున్నదిబట్టబయలే । గానిఅన్యంబేమిలేదిగ లేనికల మేల్కొన్నవెనుక । తానెపూళక్కీ తెలిపేదేమి । నేనెపూళక్కీ ॥౭౦॥

౭౧ కం॥ పరిపూర్ణులమైతిమియీ । యెరుకనుమ్రింగితిమటంచు । వెఱ్ఱిజనంబుల్ । పరిపరివాదంబులచే । పరిభూతించెదరుగాని పాటిగాదోయీ । బుద్బుబులికేమాటచేటో యీ । యెరుకెవరు తానెవరు యెరుకమ్రింగినదెవరు । గురుతెవరు సాక్షివరుకూటస్థు డననెవరు । గురునిచెనీవెరుగుయీగురు । తెరిగెయెరుకెలేనివనుచును । స్మరణజేయుము చునండుమింతినెచాలునె పరిపూర్ణమంతె । పాటిగాదోయీ । బుద్బుబులికెమాట చేటోయీ ॥౭౧॥

౭౨ కం॥ యీయాకాశమువల్లను । వాయువువహ్నినప్పుపృధివి । వరుసతో జన్మిం । చేయెరుకమేనుజగములు । బాయకజన్మించెననుచు । బలికిరిగదరా । శాస్త్రము లెన్నోనిలిపిరిగదరా । ధీయుతంబుగవంధ్య స్త్రీసంతుగలదన్న । మాయమాటలునమ్మి । మరిభ్రాంతిబడబోకు । తోయదనాల్గవశరీరముతోడనె నీమూడుమేనులు బాయగదఅయా

మాత్మనిజమింత రయకనేవేదంబులందూ । బలికీరిగదరా । శాస్త్రములెన్నొనిలిపిరి గదరా ॥౧౨॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమ తత్వే మతాల లక్షణన్నామ సప్తమోధ్యాయః

౮ పరిపూర్ణబోధ ౨౭

౭౩ కం॥ వినివిననివాడవైవిను । కనికనకనుగనుముతన్ను । గనినదెలేకుండను మాత్రమైన యీగురు । తునుయెరిగెయెరుకయేడ । దోచలేదంటీ । కలలోముల్లెదాచి నట్లంటీ । మనమేబుట్టనివేళ్ళమన కలిమినిజమంటే । గనినావచెరుకుఫలములు ఫలియించినమాట । అనువుగలకొయ్యనుమనుష్యుడు । అన్నమునకాసించుచుండగ । తినుమనుచువంధ్యాసుతుడుమా । యనుజూడనితినుపించినట్లూ । దోచలేదంటీ । కలలొముల్లెదాచి నట్లంటీ ॥౧॥

౭౪ కం॥ తనువేరుతానువేరని । యనుకుంటివిగానియట్లు । యనదగుదెపుడుణ్ । తనపలనదోచుతనువని । తనువొక్కడెలేకపోయిన తనువెలేకుండూ నేననుటాకుతావె లేకుండూ । తనువొక్కడుంటె నెతనువువిశ్వమురెండు । గనుపించుగదహూళ్ళక్కను కానేననెమాట మునుపునీవెపుడైనయిట్లను । కొనుటకేమాధారముండెనొ గనియునీలేమి డినిదెలసి । తనవునెలేనన్నవెనుక । తనుపెలేకుండూ నేననుటాకుతావెలేకుండూ ॥౨॥

౩౫ కం॥ జీవాత్మలపేర్వేరుగ । భావించియునింతవరకు । భ్రమజెందిశివా । జీవాత్మలు భ్రిమరూపులు । దేపుదెయీబట్టబయలు । దెలసుకొవోయీ । లేనెరుకానె । జీవశిలోయీ నీవెనిన్నెరుగూమినీనామరూపాము । లేవుదేవునిమరల భావించునీలోన । దేకునీకున్నభేదముదెల్పుమిరనేవినియుమరల । సావధానముజేతునీనా యావలదిఃమనుచు । దెలుసుకొవోయీ । లేనెరుకానెజీవశివులోయీ ॥౩॥

౭౬ కం॥ నేనగసూక్ష్మదేహినొ । మానసమోహింద్రియమునొ । మరిజీవము. మేనగునొభూతములనొ । ప్రాణమునొ విషయములనొ । భ్రమనేనొయనియూ । అనుమానాముబడకుమిట్లనియూ । మానూమియిపుడన్న మాటలన్నియునీవె । గాని వేర్వేరు గనిపించుచుండును । నేను నేననిపలుకుచుంటివి । గానినీమూలంబునీవెని । ధానముగ నిన్నుండజూచిన । దాననెమృషయౌనుయెరుక । భ్రమనెనొయనియూ । అనుమానము బడకుమిట్లనియూ ॥౪॥

౭౭ కం॥ జ్ఞానమునేనననొక్కటె । జ్ఞానముచేబయలు తననుగనియామిదణ్ । జానమనుదానిలేమిని । జ్ఞానముచెదెలసెనేని । జ్ఞానపేదోయీ । బ్రహ్మాండముగానరాదో

యీ । జ్ఞానామేఆకాశ సూనామువతుదాని । లోనె బ్రహ్మాండముగానవచ్చునుచూడు । జ్ఞానమజ్ఞానములువేరను మానవులకీగుట్టుదెలియదు । జ్ఞానాతీతముగన్నవారికి । జ్ఞానమే హంళ్ళకిక్కయెరుక । జ్ఞానమేదోయీ । బ్రహ్మాండముగానరాదోయీ ॥౫॥

౭౮ కం॥ లేనియహమిట్లుదోచియు । నేనై బ్రహ్మాండమయ్యి । యీతనువెరుకై । గానబడుతనకుతానే । లేనిబయల్ జూచినంత । లేకపాయగదా । అచలము నెరుక లేక పాయగదా । భానూని తేజాములోనతిమిరములేక । తానై తానరుదెంచి భానూనిపొడ గన్న తానుయెక్కడనిలువకుండగ । తానెమాయంబైనయట్టుల । లేని యీయెరుకశ్లే గురునితో । తానెతనలేమిడినిదెలసి । లేకపాయగదా । అచలము కెరుకాలేకపాయగదా.

౭౯ కం॥ అనుమానమెందుకింకను । వినుపింపుమినీదుకలిమి వీరూపంబున్ । గనజేయుమిదాన్ప్రిష్టాంతము । గనుగొంటివనీవు నిజమే । గనరామాయయ్యా । సంశయ ముంటెయనరామాయయ్యా । వినజెప్పుమాదీనీవినినెముందరిభోధ । వినపింతుపైదాని విధమెల్లగనిపెట్టు । మునుపునీవితర ప్రబోధలు వినినరీతిదిగాదు సత్యము గనువచింపు మివుండివుంటేగానబడదాయెరుకరూపు । గనరామాయయ్యా । సంశయముంటె । యన రామాయయ్యా ॥౭॥

౮౦ కం॥ ఆకాశముబయలనుచును । లోకంబునబలుకునట్టి । లోకులమాటల్ । నీకెట్లునమ్మకంబగు । ప్రాకటముగబయలు కెపుడుపలుకులేదోయీ । శబ్దంబుంటేపలుకు గాదోయీ । అకాశమనగనీవరయు శూన్యంబాదె । నీకాత్మమైలోకలోకంబులై వెలసె । జోకతోయీబట్టబయలును శూన్యమనియనరాదుయెప్పుడు । ఏకమైనిలచున్నయట్టి యీ పరిపూర్ణంబులోన । పలుకులేదోయీ । శబ్దంబుంటె । పలుకుగాదోయీ ॥౮॥

౮౧ కం॥ ఇదిగలదు గలదుకలదని । యిదిలేదిదిలేధటంచు నెరిగినయెరుకన్ మొదలెరిగిత్రవ్వవలెనని । ముదముతోభాగవతకృష్ణ । మునిజెప్పలేదా । కందార్థముల గనివినలేదా । వదలాక గురుమూర్తి పదపద్మములనమ్మి । విదితంబుగనుమ్రొక్కి । వుదయాస్తములయందు । కదలకను సేవించివింటివ । గాంచెదవుయీబోధమర్మం । బిదెమెపరమరహస్యమవిగుర్తెరిగె । యెరుకనువిడచి కృష్ణ । మునిజెప్పలేదా । కందార్థ ములగనివినలేదా ॥౯॥

౮౨ కం॥ గురుతనగసాక్షిద్రష్టన । మరిచైతన్యంబుగగన । మనమాయయ ౕన్ । యెరుకనగచూడుదీనం । దరయుమిబ్రహ్మాండమంత । నగుపాడెగదరా । యిది ౕకుంటె నగుపాడదౌరా । తురగంబునకు కొమ్ములరుదెంచినట్టూల । నరుదెంచెగదర ౕనందు నెక్కడలేక । నరసితివకనకంబులోపల । పరిమళంబుదయించినట్టుల । నరు శుస్వప్పములోనరాజై । కరినిపైగూర్చిండినట్లూ । నగుపాడెగదరా । యిదిలేకుంటె నగుపాడదౌరా ॥౧౦॥

౮౩ కం॥ నేనులమేనులకుహ్నా । దానికివిత్తనముసాక్షి । ప్రిష్టనికనుమీ । జ్ఞానమను తెలివిచేతను । లేనెరుకనుజూచినంత లేకపాయగదా । గగనముబయలుగాకపాయగదా । తానై తానరుదెంచితనుపువిశ్వముగాంచి । తానె భ్రాంతినిహొందితననుతానెరిగీన లేనిదౌగనుపోరవుంటె । గానబడదుపరమెరుకరూపు । దీనిమర్మముగురునితోను । దెలపినంతలొనిల్వకేడ । లేకపాయగదా । గగనముబయలుగాకపాయగదా ॥౧౧॥

౮౪ కం॥ పాపంబులుపుణ్యంబుల । జూపింపుమిభ్రాంతిలేని సుచరితులకున్ । పాపలనడుమనువెలిగెటి । దాపజ్యోతగునేదాన్నని తెలుసుకోరా । బయలందెరుకగనరాదుగదరా । వ్యాపించుయీబయలు । లోపలపుండుంటెటూపించదాన్ని పేపట్లగనలేదు। యీపరమగోప్యంబుదెలియుట । కెంతవారలౌవారలెసాంధీప కృష్ణులయునపలెనుగా । నీపగిదిమానవులుగారంచని తెలుసుకోరా । బయలెందెరుకగనరాదుగదరా ॥౧౨॥

౮౫ కం॥ సుషుప్తులగ్నమేసిధి । క్రమముగగుర్తెరుగబోతె । గానగరాదౌ । భ్రమరూపమైనయెరుకను । భ్రిమదీసితెగానరాదు । పాటించవోయీ । భ్రిమమూలామెబ్రహ్మాండమోయీ । అమనస్కమాకాశాత్మకముశీపనుచునె । విమలాత్మనీకిట్లువినజెప్పితీమరుగు । విమరిశించినబుట్టవోవిగ । నిదియెగురుమూలముగదెలసి భ్రమజగంబెరుకలనుముంచుమి । భ్రాంతిబుట్టునిన్నునీపె । పాటించవోయీ । భ్రమమూలామె । బ్రిహ్మాండమోయీ ॥౧౩॥

౮౬ కం॥ నపెనిన్నెరుగుమిట్టుల । యేవింతలులేకయుండు యీబయలందున్। నీపచ్చుటేదిమూలము । నీవెన్నడురావుపోవు । నిశ్చయమిదెరా । నేజూపినస్వచ్ఛముగనరా । నీవులేనపుడైతె చావుపుట్టుకలెప్వి । లేపలెప్పటికొక్కటైయున్న పరిపూర్ణ । భావములోయితరంబుజననంబేవిధంబునయనోజూచియు । నీవుబోతిప చాలుయింకొకటేవియావలలేవుచూడా । నిశ్చయమిదెరా । నేజూపినస్వచ్ఛముగదరా ॥౧౪॥

౮౭ కం॥ తననొక్కటిదప్పదీసిన । తనువుజగంబేదలేదు । దగదెలియుమినీ । తనువిందిర్యవిషయంబులు । ఘనమగుసుఖదుఃఖమెపనీ । యనుభావమౌరా । తానుందుళ్ళకైపాయెగదరా । తనుపూతౌతోచిని । తనాత్మమృషజేసి । తనలేమినిజమూగ తానుభావించీన । వెనుకతనుతానన్ననెవ్వరౌ । గనుటకెవ్వరులేనమీపట । అనిశముగనొకరీతికలదని । అచలముండునుపుంటెమెవనీ । యనుభావమౌరా । తానుందుళ్లకైపాయెగదరా ॥౧౫॥

౮౮ కం॥ నేనాకాశాత్మకమని । నేనెరిగియు నేనుబోతె । నిలచునదేదౌ । పూనుండవచ్చునచలము । గానియుండాన్నెరుగువెవడు । గనరానాతనయా । గురుబోదిట్లువినరసద్వినయా । నేనన్నదాంట్లోనెలేనిప్రపసంగాము । నేనన్నదేగీసలేదు యిపలమాట మానుమురనేనన్న సహముమనులేసివనిలేకుండజేసితే । తానుయెవ్వరౌదైవమెవ్వరౌ । తత్త్వకాశంబనగనెవ్వరౌ । గనరానాతనయా గురుబోదిట్లువినరసదినయా ॥౧౬॥

౮౯ కం॥ నీవున్నచోటయీజగ। మైవున్నదిసర్వవివిధమాయాత్మకమై। నీవు లేనట్టిచోటను। నీవివిధజగంబులేదు। నీవెమూలంబా। బ్రహ్మాండమునకు నీవెస్థానం బా। నీవులేకుంటైతె తావెలేకున్నాది। నీవల్లనె లెనెనీవివిధజగమెల్ల। నీవుయెవ్వరో చూచుకొమ్మిగ। కేవలంబైయున్న బయలున। లేవుసుమివొకనాటికైనను। నేవికార ములేనిదాంట్లొ। నీవెమూలంబా। బ్రహ్మాండముకునీవెస్థానంబా॥౧౬॥

౯౦ కం॥ యెరుకననాల్గవమేనగు। మరుపనతనలోనిమూడుమరిమేనులగు౯। యెరుగెరుకలేమినరసి। సరిపెట్టుకుతేనివాంట్లో సరిపోవుగదరా। ఆపైనుండీనెరిగెదె వ్వడురా। యెరుకాపెఅవలమెట్లెనిగియెరుకనువీడి। తిరిగిచూడకుచూస్తెనరకాముయి దెసుమ్మి। గురుడువేనటువంటి అచలము కెరుకనెలేవనియుమరల। నరయకిగ మీగు రునితోడెయాసపెట్టివచింపుచుంటి। సరిపోవుగదరా ఆపైనుండీ నెరిగెదెవ్వడురా ॥౧౭॥

౯౧ కం॥ నీకలలోనానావిధ। లోకంబులుమునుపులేని। లోకులుదోచి। నీకలను మేలుకొన్నను లోకంబులునీకుదోచు। లోకులేరోయీ। మూలముయేడ నీకులేదోయీ। లేకతోచినవెనాలోకంబులోకహాల। నాకేర్పరించుమి నీకలిమికలనేనీ। రాకపోకలు జూచుకొయిగ। నీకలనెవృష్టాంతమునుబె। ట్టీకలనుమేల్కొలిపితిగయెరు। కాకలతో గనుపించిపోవు। లోకులేరోయీ। మూలముయేడనీకులేదోయీ ॥౧౮॥

౯౨ కం॥ లేనెపకసవిస్తారము। నేనీకునుజెప్పలేదనిభ్రమదొలగు౯। తానారి యయ్యెతనకును। తానెపురుషునిగనయ్యె। తానెభ్రమించూ। మూలములేని మేనుసృ జించూ। తానెమాత్రువుతనకు। తానెపితృవుసకలా। మేనులై వేర్వేరుతానుండుతనవల్ల తానెతన లేమరసిచూసిన। రానిపెతనరాకపోకలు। దేనియందునదిరుగుచున్నవో। దాన్నిగన్నసులేనటంచూ। తానెభ్రమించూ। మూలములేని మేనుసృజించూ ॥౨౦॥

౯౩ కం॥ లేనిదిలేనెలేదిగ। పూనున్నదిసచలమొకటి। పూతంబగుచు౯। గానని కేలచింతిగ। మానసమునమంచవలదూ మానీతివంతా। అనుమానముమదినుంచకింతా। లేనినీకలలోన మేనునిమిషముసేపు। లేనిభ్రమలనుబొంది। తానుమేల్కొనుజూస్తే లేనెతే దాయెరుకమాటలు। నీనిజముగుదైరిగినంతలా। మానెగదనీకలవరింతలు। లేనిభ్రాంతిని జూచివిడువు। మానీతివంతా। అనుమానముమదినుంచకింతా ॥౨౧॥

౯౪ కం॥ వింటివిమెదుచరిత్రమును। గంటివిగదబట్టబయలుగనినంతనెలే। నం టివిగదమరియెచ్చట। తంటుబయిగదీరపాయె। దానిజోలిడువూ। తెలిసినన్నదానిజోలి డువూ। లేనియీజగమెటుక లేనెలేదనిచూడ। లేనివారితొకలహమేలజేసెవుమళ్ళీ। పూని యున్నదిబట్టబయలె। నేనునీవనరాకస్థిరమౌ। దానిలొలేనెటుక రూపముగానరాదిగనేను మేనౌ। దానిజోలిడువూ। తెలిసితినన్న దానిజోలిడువూ ॥౨౨॥

౯౫ కం॥ కనవచ్చెనయీయెరుకను। గనుగొంటివచూపుదాన్ని గలదెక్కడనో। విన్నపించుమినాయెదుటను। గనిపింపదుదీనిమొదలు। గానరాదోయీ। స్వప్నములోని మె

నుజూచోయీ । తనయాఅనుమానింపదగదులేనెరుకుంటె । యనరాదభయమేమి యను మానించపమిదిగో । వినుమురానేనన్నయహములో । వివిధములుగాదోచుచున్నవి । గని యునహమొకటెగరగొట్టిన । గనుపడేదిగలేదుయవలా గానరాదోయీ । స్వప్నములోని మేనుజూచోయీ ॥౯౩॥

౯౪ కం॥ పుస్తకంబుండజూచియు । కన్నట్టులదెలిపినాను ; కలతేమిరనే । నన్న దొకపస్తుపిదను । నున్నదెవొకపాటబెట్టి । జూడుమూపద్దూ । లెక్కకుమరలవాడారీపద్దూ । అన్నాతననెఱుగమినున్నజగమెరుకాలు । నున్నప్పుషగా దెలసియున్నాదేమనరాక కన్ను లం వైత్యంబుగప్పంను । మిన్నుగూలెనటంచుఆమయు । డన్నమాటలునిర్గతులయెద టున్నవాప త్యక్షముగనూ । జూడుమూపద్దూ లెక్కకుమరలవాడారీపద్దూ ॥౯౪॥

౯౫ కం॥ లేనెఱకనుగురుమూర్తికి । దానంబుగనొసగిమరల దానిగొనకుమా । యేనరుడుచ్ఛిష్టంబును । గానిడచియుమరల తిరిగిదానిగైకొనునే । అట్లనెఱుకమానికన తగునే । క్షోణిలోపల పుణ్యమూనప్పులెవరైన । దానమిచ్చిన విత్తామూనుయడుగరుతిరగి । పూనుదురెతెలబా నుపెంట్రుక । లేనదినబడిపోయియున్నను । గానన్మృతమూడనే ర్తురె ఘనులుసూన్మృతవాచవిడచి । దానిగైకొనునే । అట్లనేయెరుకమానికదగునే ॥౯౫॥

౯౬ కం॥ లేకనరుచెంచుమెరుకను । నీలసామ్యంబుజేసి । నీజాగ్రతనే । యేకం బుపట్టబయలని । నీకలమెరుగ అనుమానుమింతెచాలన్నా । చిక్కులచదువుకంతులేదన్నా । పాకటముగబట్టబయలున్నదరయాక । చీకాకుగనుమెన్నొజెప్పుచుండిరి ఛీఛీ । లోకవాస నవిడుపచెందుదు । నీకుమూలముగలదటన్నను । సూకరముకు శృంగమేప్పడి । ఆకసము పూబూచినట్లు । నింతెచాలన్నా । చిక్కుల చదువుకంతులేదన్నా ॥౯౬॥

౯౭ కం॥ నీమంతపడపనినీకును । యీ మహాసద్బోధలెన్న నిమిత్తినిదీ । నన్నే మాత్రమైనమురువక । నీమనసుసదలుపపలంయు । నీమంత్రములనూ । ద్వాదశషోడశవా క్యములనూ । సామాన్యమనరాదు । జతనంబుగనుదాచ । నీమనసుకతికిష్టి ప్రేమతోధ్యా న్నించు । నీమనసుజెడగొట్టవలచియు । నెన్నొరీతుల జెప్పుచుండెటి । యీమనుజులెవరై నయడిగిన । నేర్పరించకుమదినిదెలియక । యీ మంత్రములనూ । ద్వాదశషోడశవాక ములనూ ॥౯౭॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమతత్వే
పరిపూర్ణబోధోన్నామ అష్టమోధ్యాయః

---

౯ బోధ ప్రతాపము ౯

౧౦౦ కం॥ యెరుకతనుతానెదోచియు । గురుముఖమున దానిమూల । గూ బున్ । గురుతెరగినంతలోపల । హరిగని కరిమ్రిగ్గినట్లూ । నచలాముగన్నా । నీ

యెంత । ఆశ్చర్యమన్నా । గురుతేమిలేనట్టి పరిపూర్ణమిదియాని । యెరుకెన్నడెరుగాదు । యెరిగేననొగవేళ । వయసతొరలజాగ్రితనుసెల్లెరుగ నేర్చునొతద్విధంబున । హరునితి మిరముజూడబోయినకరణిగానిలచుండినట్లై నచలాముగన్నా । నిల్వదుగనుంత ఆశ్చర్య, మన్నా ॥౧॥

౧౦౧ క౦॥ లవణంబునీటగూడిన । ద్రవ్యమైనసులేకపోవు । దానివిధముగనే । చవిబుట్టబోధపన్నను । ధపనాశస్థితులయెరుగ । ఖ్రిపయమైచనును । కీల్ దెలసినా శ్రిమలుతేవిగనూ । ప్రవిమూలముగగురునిపదపద్మములనమ్మి । స్థపమాచరించేటిసాధుసత్పురుషూలు । అపనిలొాయిగబుట్టబోవని । గద్యతేరణఖరివేసిరి । చవినపెట్టపనొయురలేదని । జెప్పితినిపరిపూర్ణమరగి । ఖ్రిపయమైచనుసూ । కీల్ దెలసినా శ్రిమలు లేవిగనూ ॥౨॥

౧౦౨ క౦॥ సిరిగన్నఅగనమిణియు । మరిదూరంబైనయట్లు । మాగుణతాతి । పరిపూర్ణబోధపడశిన । మరియెందుసతేనియెరుగ । మటుమాయమన్నా । యీఅటయలందు యెటునిల్వదన్నా గురుమంత్రమని యేటిదురుసాయుధముతోటి । యెరుక ప్రశ్నముమూల । మెరగినరుకనివారు । తిరిగిపుట్టుదు రెప్పటికినస్థిరపుయెరుకను నెతెరిగినరికిన । తిరిగిపుట్టనెపుట్టలేనెరుగ గురునిచెమేలుకొంటె । మటుమాయమన్నా । యీఅటయలందు । యెటునిల్వదన్నా ॥౩॥

౧౦౩ క౦॥ మరణసుషుప్తిలోస్వప్నం । బెరుగజగంబేడలేగ । యేతెంచునొయీ । పరిపూర్ణబయలులోపల । నరుడెంచును తనసుతానె । నాపుత్రవినరా । బయలునుజూస్తే । నగుపడదొరా । యేపగిదిగనుపించినేగూనొకదయెరుగ । యావగిదెకలమేల్కొజూస్తేట్టు మీరెండుతేపతేపకువచ్చిపోవున । దెంట్లనొఅదియెుదలెరింగితె చూపురూపులమొయు యిదిఅదిజూచెవారెవరుండెరపుడు । నాపుత్రవినరా । బయలునుజూస్తే నగుపడదొరా ॥౪॥

౧౦౪ క౦॥ రోగిష్ఠిఔషధంబును । బాగుగచేకొన్నవ్యాధి బాధలువిడునో । యీ గురుబోధట్టులనె । పేగంబునగొన్నవారి । కేదిరాబాధా । చింతలుదీరె । లేదుయెపేదా । మోహంబుగలభ్రాంతి తోగూడుయెరుకాను । నీగుర్తుచేతానునీపెరగిపరిపూర్ణము । వేగమునదర్శించినీపెటకేగుదువానీతోటినర్వం । బేగుగదపరిపరివిధంబుల । నీగురుతునెరిగేశరీరా । మేదిరాబాధ । చింతలుదీరెలేదుయెపేదా ॥౫॥

౧౦౫ క౦ నిప్పుకర్పూరములుగలి । నప్పుడెనొకాంతసేపు । నగుపడిమదెలసే । నిప్పుకర్పూరములుచను । నప్పగిదితేనియెరుగ । నగుపాడెగదరా । బయలంచేమొనగు పాడదొరా । తిప్పాలుగలయెరుగ । తప్పానరుదెంచి । అప్పుడెగురుశిష్యులై మెట్లాడినమీద । చెప్పకనుమటుమాయెగదర । చెప్పటకునెరై తెలేరిగ । చెప్పేదేమునా చెప్పరానిదె । చెప్పితినియెడతెగనిదాంట్లొ నగుపాడెగదరా । బయలంచేమొ నగుపాడదొరా ॥౬॥ బోధప్రతాపన్నామ నవమోధ్యాయః

౧౦ బోధస్థితి లక్షణము ౹

౧౦౬ కం॥ [illegible]తత్త్వమం[illegible] [illegible]
భూతలమునసన్మిషలకు । నేతిరు[illegible] । [illegible]
గుగాదప్పా । భూతభావిష్యవిజ్ఞాతి [illegible] । [illegible]
స్వాతివ్యాముగురియునంతట । [illegible]
ముల్యములేతరిగపరిపూర్ణబోధ । [illegible]గరాదప్పా । [illegible]

౧౦౭ కం॥ చెల్లుపుకొండనియన్నను । [illegible]
కల్లజగంబునదిరుగును । [illegible]
[illegible]మేగినయతనీ । వాశెరుకలనెబో[illegible] । [illegible]
చెల్లునాయీమాటకుచ్ఛితజనుడునరక[illegible] । [illegible]
తాపడచినట్లూ । యీబోధస్థితు[illegible] । [illegible]

౧౦౮ కం॥ కోరదాకకైనపీదల । [illegible]
సారవిమగ్నులోనర్పెటి । నేరంబులుగాం[illegible] । [illegible]
తావిసడూ । నారిపుత్రుల జూచినానందమొందాడు । [illegible]
పారడుయుద్ధంబులోపల । పోటుజేయుచు [illegible] । [illegible]
మీరడుయెపరెట్టులున్న । నీతిగాదనడూ । [illegible]

౧౦౯ కం॥ పరిపూర్ణమెరుకలెరగి[illegible] । [illegible]
కరచరణంబులుతమవని । జరిపినవిధము[illegible] । [illegible]
సౌందర్యకరమూ । కరిదిన్నవెలుగకాయలున్నవిధము[illegible] । [illegible]
విచ్చునట్లుగ । స్థిరప్రయోజనమునకులేనిది । [illegible]
ధములుండుతనుతా । నెరగినతరువాతమిగుల । [illegible]
సౌందర్యకరమూ ॥౪॥

౧౧౦ కం॥ స్థితిదెలసినట్టివారలు । [illegible]
క్షితిలోపలమానవులతో । నతివ్యవహారములు । [illegible]
నెకనుమీ । పతిభక్తిగరిగిన పణతి[illegible] । [illegible]
యట్లు । కుతుకముతోపరిపూర్ణమున్నది । [illegible]
పసిబాలునింద్రియ । వెతలజెందినవిధము[illegible] । [illegible]
కనుమీ ॥౫॥

౧౧౧ కం॥ సువిచారయిట్టిస్థితిగల । ప్రవిమలచిత్తునకు [illegible] ।
రవికిరణములలోపల । లవమైనప్రయోజనము[illegible] । [illegible] । అధిక[illegible]
లేవుశశికళలూ । భావించిచూడుమెప్పుడునతారలున్న । [illegible] । యా [illegible]

కరునందు] కేవలంబుగజూతుమిరవీ । పావులలముట్టించయావెలు । గేవిధంబుననిగ్రప్పు
యోజన] గావెభాస్కరుడుదయమైతె] రావుశశికళలూ । అధికమగున్నలేవుశశి
కళలూ ॥౮॥

౧౧౨ కం॥ జీవంబులేనికొయుడలున్న । జీవంబుగలేచిసూర్య చంద్రులవతుగన।
భావళ్యముగనుగనుపతి । దేవతలజయించినట్లు దెలుపపచ్చిననూ । భ్రమజెంచాదేవఁగపు
జూపిననూ । యేవింతలునుగన్నునావంటివనిచెలిసి । భావించువారినేవగిదిగు ర్తెరుగూట।
యీ విచిత్రములన్నిమొదలె । నెరిగి యెరుకనువిడచియుండిన । కేవలాత్మలువారెరుం
గనిదెమరుగులేవౌను । పరులూదెలుపవచ్చిననూ భ్రమజెందాడె । వలపుజూపిననూ ॥౭॥

ఇతి నిజానంద పోలోజువీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మదోషరహిత పరమతత్వే
బోధస్థితిలక్షణన్నామ
దశమోధ్యాయః

---

౧౦ గురుని లక్షణము ౫

౧౧౩ కం॥ భ్రమవలనవచ్చుశిష్యుని । భ్రమదీరెటిబోధదెల్పు ప్రభుడేగురుడౌ ।
భ్రమదీయతెరిపెరంగని । భ్రమికుతు సద్గురుడుగాడు । పాటించవోయీ । ఆగురువల్ల ।
భ్రమదీరదోయీ । కమనీయమైనట్టికాంతపండునితోటి । భ్రమధీరసంతాతిబడయనట్టుల
నమ్మి । యమనియమప్రాణాయమములచే । నెరుగునావజ్యోతెబయలని । శ్రమలుచెప్పైటి
బాధగుచుపులజెప్పగనెతాలేకచసున । పాటించవోయీ । ఆగురువల్ల భ్రమదీరదోయీ ॥

౧౧౪ కం॥ వుపదేశమునమెరంగక । నుపదేశంబిత్తుననుచు । నూహించెటియూ।
చపలాత్ములగొరియాడకు] కపటాత్ముడుగురుడుగాడు । గనిపెట్టిచూడూ । పరి
పూర్ణ] క్రమమెరుగలేడూ । కపటవేషమువేసికౌపీనమునుగట్టి । వుపవాసముంలు
నలుపమంచు లోకులుమెచ్చ । జపముతపములుజేయుచుండియు । జనులకెల్ల భయంబు
జూపుచు । నెవములునులేనట్టుగనుపడి । వుపముచేతను భ్రితుకువాని । గనిపెట్టిచూడూ।
యీపరిపూర్ణక్రమమెరుగలేడూ ॥౯॥

౧౧౫ కం॥ కోరికతోనచ్చుశిష్యుడు । యేరీతిగగలిగెభ్రాంతి నెప్పడననుచున్। యీ
రీతియడుగనేనియు । దూరముప్రతివాదియనుచు । దుః హంకారుడురానమ్మితెము క్తి ।
పొరపంచునురా దరిలేనిఘోరసంసారమువాటించె । పరిపూర్ణబోధనేర్పడదెలియనే
రాక । గుటప్పలముమేమనుచుమెరుకె । స్థిరముగలపరిపూర్ణమనుచును । నటులనంచరి
డెమపుగవవా । నరకమువనమునుజెరచినట్లూ । దురహంకారుడురా । నమ్మితెముక్తి బొందు
కునంచనురా ॥౩॥

౧౧౬. కం॥ త్రివిధదీక్షితులొానర్చియు । పవిమలశిష్యునకు మెయితగ భమదీయ టకై । త్రివిధమంత్రములమర్మము । సవినయమునగ దెలుపవలయు । సాంగోపాంగము గన్ । మానసములోసంశాయమునుగన్ । భువిలోన యుపుమళ్లి పుట్టుచావులులేని । భవనాశరహితమౌ । పరిపూర్ణబోధాను । చవియుబుట్ట చెరిపెనీకెదు । రెపుబారనిబుధులు మెచ్చ । అపనిలోపలసరెసరె । యనుసట్లు బోధనుజేయవలయు । సాంగోపాంగము గన్ । మానసములో సంశాయముముగన్ ॥౪॥

౧౧౭ కం॥ శరణాగతుడైగురునకు । చరణంబులపూజజేసి సేవగొనర్చి । మరిసుప్రసాదమునుకొని 1 పరిపూర్ణపుబోధపొన్ని । పరమపురుషులకూ 1 జన్మములేదు భ్రాంతిరహితులకూ । తరమౌనె యీబోధనరయూటకైనార్య । కరుణలేకనుయెంత । ఘనులకైననుగాని । అరుణకిరణములను సోకనివణగునెతిమిరాంధకారము ; నరుడు పావనుడౌనెయీతనువెరుక గురుయర్పణముజేయుూ । పరమ పురుషులకూ జన్మము లేదు । భ్రాంతిరహితులకూ ॥౫॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమతత్వే గురుని
లక్షణన్నామ ఏకాదశధ్యాయః

---

౧౨ శిష్యుని లక్షణము ౬

౧౧౮ కం॥ లీలామానుషవిగ్రహ । సీలుండాచార్యులనుచు స్థిరచిత్తముతో । నాలుగుశుశ్రూషణములు । మేలుగనడపింపవలయు మిష్టంబుగాను । సలిపితివేనికష్టంబుమానూ । లెలుదెలియనిచదువు చాలజదివెందుకు । చాలించునీవిట్టిలెలుదెలసుకోని । మేలుగను తనుధనములదిపైనెట్టివాంఛలులేకగురునకు । లోబడైయీబోధవడసిన । చాలువానికెసాటిగలరె యిష్టంబుగానూ । సలిపితివేనీ కష్టంబుమానూ ॥౧॥

౧౧౯ కం॥ గురుదేవివిశ్వేశ్వరుడని । గురుమంత్రిమెప్రణవమనుచు । గురువెలసినతత్పురివారణాసియగుము । గురుచరణజలంబెగంగ । గురిగలుగావలెరా । యెడతెగకుండ ; గొనియాడవలెరా నరులిష్టదైవంబునకుపూజించినయట్లు । గురుసన్నిధికిపత్రకుసుమంబులసుగూర్చి । నరమరలులేకుండశోడషినర్చనలపూజించిజనన । మరణములులేనట్టిబోధను । నెరుగజేసిన నిజగురునిపైగురిగలుగావలెరా । యెడతెగకిట్లుగొనియాడవలెరా ॥౨॥

౧౨౦ కం॥ గురునకుమార్జనస్నానము । వరుసతొజేయించిధౌత వస్త్రములొసగి। తరువాతఆసనంబును । తిరముగగూర్చుండబెట్టి 1 తిలకంబునొసటా । పరిమళద్రివ్యములనుంచుమెదుటా । ధరియించుకర్పూరా గరుకస్తూరియుమేన ' పరికర్మమునభక్ష్య ఫలహారములనొసగి । మురియుచునుతాంబూళదక్షణ ములను యర్పణజేసి నిరతము ।

జరుపుమింకనిట్లింగసేవలు । సాధనంబుల భ్రాంతివిడచి । తిలకంబునొసటా । పరిమళ ద్రవ్యములనుంచుమెదుటా ॥౩॥

౧౨౧ కం॥ గురుదేతల్లియుదండ్రియు । గురుదేబ్రహ్మంబు విష్ణు గురుదేశివుడున్ । గురుదేబాంధవుఁబతి । గురుదేనాకతిగతనుచు । గొనియాడవలెరా । గురునామ మిట్లనుదినమౌరా॥ గురుదేవ్యదెంచిన గూర్చుండరాదౌను । గురుభక్తితెరవెరగు గురుగీతలనుజూచి । గురునితీర్థప్రసాదములనె గొనుచుగురుమంత్రంబు మరువక । గురునిచేయాబోధగొంటివ ; తిరిగెప్పుడునిగెపుడుగురునె ॥ గొనియాడవలెరా । గురునామమిట్లను దినమౌరా ॥౮॥

౧౨౨ కం॥ గురునిందజేయరాదిగ । గురుబోధనుదెలసి దూరగూడదుసుమ్మీ । గురువాజ్ఞదాటరాదిగ । గురుమూర్తికెదురుబల్క । గూడదోయన్నా । గురుసేవల కొదరావన్నా । గురువాక్యతపరీతినెరగితిరుగుచునుంటె । గురుబోధమర్మంబుగురునీచెదెరి సేవ । గురునికన్నను దైవమెక్కడనెరుగజాలము చూడునిజమౌ గురునిజేరనిజన్మ వ్యర్థము । మరిమరిజన్మించిపావ ; గూడదోయన్నా గురుసేవల కొదరావన్నా ॥౯॥

౧౨౩ కం॥ పతిదైవంబనుపతివ్రత । పతిధ్యాన్నముమరువనట్లు భావములోనన్ । మతిమంతుడైన శిష్యుడు । సతతముగురుమూర్తి స్మరణనలుపుచుండునురా । అట్లనే నీవు సలుపుచుండుమురా । పతనాందడతిలోభివతునసద్గుణశాలి । హితభక్తిభయముం మనతవె నప్పించుము । కుతుకముతొగురుమూర్తినరుదెంచితెనుమరలెపుడేగునోయని । కుతుకజెంపటివాడుపూర్ణ । స్థితినెరుంగునెహితవృత్తైతె । సలుపుచుండునురా । అట్లనే నీవు సలుపుచుండుమురా ॥౧౦॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వైయాత్మ దోషరహిత పరమతత్వే
శిష్యుని లక్షణన్నామ ద్వాదశాధ్యాయః

---

౧౩ శిష్య విజ్ఞాపన ౫

౧౨౪ కం॥ మీశరణుజొచ్చినప్పుడు । నాశిరమునహస్తముంచి నానొదుటవిధీ । వ్రాసినవ్రాతలుమాడచి । వేసియునాశంకలన్నీ । విడిపిస్తిరయ్యా । నాదురవస్త వెతదీరెనయ్యా । మీసాటివారుదిగ్దేశంబులనుగలరె । యీశుడెయీరూప మేసినట్లులవచ్చి దానులకు పరిపూర్ణబోధను । జెసియిగజన్మించకుండగ । ఆశపాశముల్నన్ని విడుదల చేసినా భ్రమనిలువకుండ । విడిపిస్థిరయ్యా । నాదురవస్త వెతదీరెనయ్యా ॥౧॥

౧౨౫ కం॥ మోక్షంబుకొరకునేనా । పేక్షలనెంతెంతొపొంది ప్రియముదలర్పన్ । యీక్షితిగలదేశములు ప । రీక్షించితిగాని మిగుల । యీచారంబూ । యెచ్చటగనను ।

దేవనిజంబూ దాక్షిణ్యాలగుమిస్మ్మ వీక్షింపనాతరమె । సాక్షాత్తుగెన్నొప్ర । త్యక్షంబుల నుబెట్టి । మోక్షనునెఖ్రిపదీగ్చితిరినా । ముందుగతమును జూపినట్లుల యీక్షితిలొమిము బొగడుటకును । విధాతకైనసుతరముగాని । దీవిచారంబూ మెచ్చుటగనను । దేవ నిజంబూ ॥౨॥

౧౭౬ కం॥ తంటలుగల సంసారము । నంటియునన్నెరుగలేని యజ్ఞానముచే । నుంటినినేటిపరకుమిము । గంటిని నాకలిమి జగము । కలగన్నట్లుగనూ । యీ పరిపూర్ణ ములొనేనుమేనూ । తిలకింపమిరెనాకులదైవమూర్తులు । తలిపంతిగ్రిపొరదాళాపలయేరి మీకన్న । మలుకలునులేనట్టిసూర్యము । చులకనగజూపించితిరినా । పలితమేసునపచ్చు నేమీ పాదములెనామూలధనము । కలగన్నట్లుగనూ । యీపరిపూర్ణములొనేనుమేనూ॥

౧౭౭ కం॥ పరమదయాకరగురువర । ధరణిలొయీబోధ నా... వగదెలిపుము టకై । మరివెవకిసూక్తులెన్ని... । నరమురలేకుంతగుప్పి । నతికెస్తిరయ్యా । మీసరివారి నరయలేదయ్యా । పరమాపురుషమీ రిప్పుణజేయుదేమిపుడు । గురుంట్లనుగనన్నెగొను ముపాపనచరిత । గురుచరణంబును దీప్పనెవ్వరి । తరిమెధారుణి సంపదంతయు। గురుని కొసగినకొరతయౌనను । గొనుటముఖ్యముగా చెపుదిని । నతికెస్తిరయ్యా । మీసరివారి నరయలేదయ్యా ॥౪॥

౧౭౮ కం॥ యెన్నాంఢ్లామొనొయీతెర । తిన్నగగలిగుండిమిస్మ్మ దెలియనివ కనే । డెన్నియుగంబులుగడచెనా । మన్నామొనునేటివరకు । జూచెదేమయ్యా । నేలే పుంపె దోచదేమయ్యా । పున్నాదిపరిపూర్ణ మెన్నాటికొకరీతి । మున్నదానిలొలేక మున్న స్వప్నాంబామె । మున్నదేమిగలేదునొక్కటి । మున్నదేమిచూణసేవ । కన్నమిక్కిలిలేదు అరఘడి । యన్ననిలుపనుమిస్మ్మవిడచి । జూచెదేమయ్యా । నేలేపుంపె దోచదేమయ్యా॥

ఇతి నిజానంద బోలోజు వీరయాచార్య
విరచిత ద్వయాత్మ దోషరహిత
పరమతత్వే శిష్యవిజ్ఞాపనన్నామత్రే దశాధ్యాయః

౧౪ అనుగ్రహా అధికారము ౬

౧౭౯ కం॥ అనియట్లుబలుకశిష్యుని । వినయోక్తులుకొంతసేపు వినిసద్గురుడున్। వినజేప్పెకొన్నిసూక్తులు । వినుమూయవియెట్లటన్న । వినరామాయయ్యా । యెప్పటికిట్లు గనరామాయయ్యా । కనకంబుపెలిగాని మునుగూడిఖచితఘా । షణము య్యాశోభించు కన కాభరణముతీరు । మునుపుయెన్నడు లేనివారమె । మనమునననె వెలియుటకున్నై । మన ముగూడుట లామెవిడునిక । మనలనేమనమెరిగెమనుచు । వినరామాయయ్యా । యెప్ప టికిట్లు గనరామాయయ్యా ॥౧॥

౧౮౦ కం॥ మెచ్చితిసీమానసమును । యిచ్చితిపరిపూర్ణబోధ నేమారకదీ । నెచ్చగజదివి తెలుసుకొన । స్వచ్ఛంబగు గ్రంథమిదియు । చదువూకొనుమ్మీ । నిత్యము

నీదు మదికద్దూనమ్మ్మీ । పదిలంబుకన్నియే పరులాకుజూపేవు । కుదురైనయీబోధ గుణవంతనీకిస్తి । మదిలొసంశయ ముంచకికయే । మాత్రమింతకు పేరులేదిక । తుద మొదలగు త్రైరగిజెప్పితి । నివియుదప్పనిగేమిలేదు । చదువుకొనుమ్మ్మీ । నిత్యమునీదు మది కద్దూనమ్మీ ॥౨॥

౧౩౧ కం॥ కొందరునీగురుబోధను । పొందుదుమనిశరణుజొచ్చి బొగడినయపుడె । పొందింపకుతరువాతల । జెందునుమొదలైతెతరచి । జెప్పూమిపనులూ । తిప్పలబెట్టి నొప్పేనావనులూ । సందేహములుమాని సద్విచారుండైతె । బంధముక్తులులేని బట్టాబయలునుజూపి । యెందులేనటువంటి యెరుకను । నేర్పరచివిడిపింపజేసిన । అందరిలొనధికుండుయగు । నహమెందులేకను పోవునట్లూ । జెప్పూమిపనులూ । తిప్పలబెట్టి నొప్పేనావనులూ ॥౩॥

౧౩౨ కం॥ పొట్టకొరకయ్యికొందురు । పట్టుమియీబోధయనుచు బలిమినదెలిపీ నట్టులనీవెరగింపకు । వొట్టుసుమీయిదియెనీకు । వలదుకుచ్చితుకూ । అపహాశ్యమై నిలదుతుచ్చునకూ । పట్టిపాముకుపాలు పడబోయగనెవిషము । లెట్టువిడచునువిడువా దట్టిలెరగియు తెలుపు । పట్టిభద్రంబైనబోధను పట్టుమనిబలిమిన నొసంగుట । పట్టగొలుసులు కోతికాళ్ళకు । బెట్టిసొంపుగనుంచినట్లు । వలదుకుచ్చితుకూ । అపహాశ్యమే నిలదుతుచ్చునకూ ॥౪॥

౧౩౩ కం॥ సవమలమగుయీబోధను । కుదిరించియుతెలుపగోరు గుణవంతులకున్ । వెదకెదరులేనితప్పులు । అధములుమరియెట్లటన్న । నదివినవోయీ । నిపుణులమనసు చెదరింతురోయీ । కుదురైనకస్తూరి గురుగంధములవదలి । రుధిరదుర్గంధాముల్ వెదకు చర్మజతీరు । మదిసహింపక దూలనాడిన । మాన్యులకుకొరతేమి యారశ । నిధినిపరిహాసరించుటకముకు । కుదిరెనాగ్రహతేశు వ్రీథన । మదివినవోయీ । నిపుణులమనసు చెదరింతురోయీ ॥౫॥

౧౩౪ కం॥ గడచినపనిచింతింపకు । నడకలనెంచకుమిపరుల నడుపడిగనిసన్ । నడుపుమిజనులవిధంబున । క్షుత్తృప్తియుబొందియుండు । కలిగినంతలనూ । దృఢపడుమెరుక గానలేవిగనూ । నుడువాకుపరద్రవ్య మూహించిభ్రమచేత । చెడకులేనిదిగోరి నడకయట్టులగాదు । రుడియకుమిసంసారమందున । యుడుములధికంబైనబోధను విడువకుమియెరుకనెటిస్వప్నం । బెపుడుదోచితెనపుడెమేల్గా । గలిగినంతలనూ । దృఢపడుమెరుక గానలేవిగనూ ॥౬॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమ
తత్త్వే అనుగ్రహన్నామ
చతుర్దశాధ్యాయః

౧౫ [గ్రంథ పూర్తి] ౫

౧౫౧ కం॥ గురుశిష్యులువేడుకతొ । పరిపూర్ణంబెరుకరెంటి భావములెల్లన్ । మెరుగెరుక జాడలేదని । గురుతునువిడనాడిశిలగ । గూర్చుండిరపుడూ । ప్రతిమెల వాలె । గురుతులేనపుడూ । మరియేమిదోచక మాటన్నబలుకాక । పరులన్నదెరుగాక భావామభావాపై । తిరిగిమాట్లాడపనగదమది । తెలివిశూన్యంబైనమీదట । గురువుశిష్యులు లేరుయెరగిన । గోప్యమేమియులేదుచూడ । గూర్చుండిరపుడూ । ప్రతిమెలవాలె గురుతు లేనపుడూ ॥౧॥

౧౫౨ కం॥ నేనితరులయనవేరని । దానినియేమనెరుబయలు నేనితరులనీ । నేనను చుంటినిచెప్పగ । లేనిదెనేననుచునుంటె । లేను నేననుకో । యీబయలందు లేను నేననుకో । నేనులేననుకొంటి లేనెలేవిగయెప్పుడు । తానుండునంటీరి దాన్నిదెలుసుట యెట్లు । నేను లేకుంటైనమీదట పూనియుండినదిట్టబయలును । నేనెరుగగద తీరెనా యీ । మేనుయెరుకలు లేనిదాంట్లొ । లేనునేననుకో । యీ బయలందు లేనునేననుకో॥

౧౫౩ కం॥ యీమార్గమునకుసాటిగ । యేమార్గముగానరాదు యెల్లప్పుడుయిం । కేమార్గమునకుబోయిన । యీమార్గముసాటిలేదు ॥ యిదెనమ్మకొమ్మీ । భయభ్రాంతినీ కిగ లేదులెమ్మీ । యీమార్గములనన్ని । వరసిజూచియునేడు యీమార్గమేలెస్స । వినజెప్పవల నేను । యేమహిమలులేనివాక్యము । లేమొచటనేనంటినొయవి । నేమరకజపియించు మూటిని । కామితార్థంబొనగునెప్పుడు । యిదెనమ్మకొమ్మీ । భయభ్రాంతినీకిగలేదు లెమ్మీ ॥౩॥

౧౫౪ కం॥ ధరరామసాగరంబను । పురములొ శ్రీ విశ్వకర్మ భూషణనుతులొ । వరలక్ష్మణార్యజనకుడు । తరుణిరామానుజమ్మ । తనయుడనుమీ । వీరాచార్యులనిపెల సెనుమీ । వరుసతోడుత లక్ష్మినరుసమ్మప్రియుడాను । స్థిరమైనబోధమాగురుని సత్ప్రవల్ల । నెరగిసంతనుదెలిపితినినీ పెరుగవలసినపద్ధతగుదీ । స్మరయు మా పొన్నాల రాజయ్యార్యు పీఠంబనకముద్దు । తనయుడనుమీ । వీరాచార్యులని పెలసెనుమీ॥

౧౫౫ కం॥ దేశికుడుశిష్యునకునువ । దేశంబొనరించిబోధజేసినవెనుక౯ । ఆశీ ర్వచనముపటుమని । దాసుడుగానిలచియున్న । తనశిష్యవరునీ । దగ్గరదీసి తలమీద చెయినీ । వేసిముద్రిడియుపద్మాసువంచనిదువ్వి । యీ సుగుణమునువిడువ కోనుగుణ మతి నాపై । ధ్యానమదవగబోకుశాశ్వత దయయునీపైనుంచువాడను । లేసిపొమ్మిగ యింటికనిగురు లేసిదీవెనలిచ్చెయపుడు । తన శిష్యవరునీ । దగ్గరదీసి తలమీదచెయినీ॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమతత్త్వే
గ్రంథపూర్తిర్నామ పంచ దశాధ్యాయః

---

౧౬ గ్రంథ సమాప్తి ౧

౧౮౦ కం॥ పరిపూర్ణములోలేనిదె । గురుశిష్యులుగయ్యి యెరుక గూడార్థంబుఙ । మరుగెరగినంతలోపల । మరియెక్కడలేకపోయిరి । మరివినరయ్యా।నరులారయా మరుగెరుగరయ్యా । గురుడుదెలిసినదేమొ । నెరిగెనేమదొశిష్యు । డెరుగబోయినయెరుకె । మరిగానరాదాయె । యెరుగునదియేమాయెనోకద । యెరుకపుట్టకైనపిదట । యెరుక మరుపులులేనిబయలె । నెప్పటికి యెడతెగకనుండె । మరివినరయ్యా । నరులారయా మరుగెరుగరయ్యా ॥౧॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమతత్వే
గ్రంథసమాప్తిన్నామ షోడశోధ్యాయః

కందార్థములు సంపూర్ణము
శ్రీ నిజగురు చరణారవిందార్పణమస్తు

శ్రీ దయానందాయనమః

ద్వయదోషరహిత

(అచలతత్వకంద పద్యములు)

౧ కం॥ శ్రీమద్గురు చరణంబులు । నామదిలోనిలిపివంద నములర్పించీ । యీమించునచలబోధను । క్షేమంబునుగలుగజేయు జెప్పెదవినుడీ॥

౨ కం॥ యీకందంబులసొంతము । సాకల్యంబుగనుమీరు చదివివినుడి నే । నీకలలోరచియించితి । నాకలనెమీకలనుచు నందరుదెలియఙ॥

౩ కం॥ ముందుగపండితసభకును । వందనమొనరింతునాదు వాక్కులగనిమీ । రందరుమీతనయునిపలు । కందులొనొకపలుకు సమము గాజూడవలెన్॥

౪ కం॥ యెవరోయివివినువారలు । నవరింతురుతప్పులుంటె సాధువులైనన్।యిటువి గొప్పజేతురెట్లన । శివుడుకళానిధినిచక్కజేసినరీతిన్॥

౫ కం॥ మామాటవినరదేమొ । మీమానసమునకెయెరుక మేమదిగనమే । మీమాటలైతెవింటిమి । మామాటేమాకుజూడమాయగదయ్యా॥

౬ కం॥ మనమందరమునులేకనె । మనమైతిమిదేమిమాయ మర్మంబరయన్ । మనలమనమెరిగిపోయితె । మనమాటలుదీరు యిగను మానభులారా॥

౭ కం॥ నేజెప్పుపద్యములనె । తాజదువకమనసువిరువ ధన్యతయగునే । యే జోలిమాకులేదిగ । మాజోలేమాకుజూడ మాయగదయ్యా॥

౮ కం॥ సింధువుచెలరేగుసుగద । చందురుడుదయంబుసైన చెరువులుకుంటల్। యెందుకుచెలరేగునుయివి । మందులకిగ మెప్పుగాత మాస్యులమెప్పొ॥

౯ కం॥ యిదుపరకే గ్రంథంబులు । నవములముగజెప్పిబుధులు చాటించిరయా । అదిదెలసెవ్రాసినాడను । యిదినాసహాధర్మమనుచు నెరుగుడిపెద్దల్॥

౧౦ కం॥ శివరామదీక్షితులెతా । నివివిసుమనియచలబోధ నెగజల్లెనయా । యివి రత్నములుయటంచును । భువిలోనెపరెరిగిపోయిరి పుణ్యాత్ములయా॥

౧౧ కం॥ గొప్పగుపక్షులసాటిగ । మెప్పుమనవిరావుకొదుప మాపక్షులుగా । పప్పగిదికృష్ణదేశిక । జెప్పినయుష్టలకుసాటి జెప్పుటతరమే॥

౧౨ కం॥ సాధనసంపత్తియుగల । యీధరమానవుడుమోక్ష మెరుగకలేకన్ । బోధించుమనుచునొకగురు । పాదంబులమీదవ్రాలి ప్రస్తుతిజేసెన్॥

౧౩ కం॥ మీసేవశాశ్వతయించియు దాసునిగాపస్తినన్ను దయజూడుడిమీ । దాసా నదాసులకునే । దాసుడననిద్యావశముల దండమొనర్చెన్॥

౧౪ కం॥ కరుణామృతుడగుయాగురు । చరణంబులమీద వ్రాలు శిష్యునిలేపి । చనుదెంచుటేలనిచటికి । యనుమానములేక తెలుపు మనియడుగుననెన్॥

౧౫ కం॥ నేనెట్లుజన్మమైతిని । నేనెక్కడబోదుముందు నేనెవ్వడనో । నానిజము నేనెరుంగక । యోనిజగురుపర్య తెలియవచ్చితి సుమ్మీ॥

౧౬ కం॥ జననమరణంబులేనిది । ఘనమగునిజబోధనేదొ కరుణాకరనే। వినవ లయుననుచువచ్చిన । ననుదగ్గరదీసిబ్రోవు నాత్మజుడనుచున్॥

౧౭ కం॥ అనియిట్లుశిష్యుడప్పుడు । తనమొరనొకకొంతసేపు దగవినుపింపన్। తనకరుణగలిగిబోధను । వినుమాయనిజెప్పదొణగె వేడుకబుట్టన్॥

౧౮ కం॥ వున్నదియొక్కటిలేకను । నున్నదినొకటగును రెంటి నూహింపదగున్। వున్నదివున్నట్లుండును । విన్నపనొకటేనిదాన్నె విడువగవలయున్॥

౧౯ కం॥ పుట్టనిచావనిదొక్కటి । పుట్టించియుచంపుపుట్టి పోవునొకటియున్ । మొట్టమొదలచలమునుగని । పుట్టించియు చంపుదాన్ని పోగొట్టుమురా।

౨౦ కం॥ తనయన్యమేమిలేకను । సనిశముసొకరీతినుండు నదిపరిపూర్ణం । బను దానిలోననీవె । మును పెన్నడులేనిమెరుక మంచుముపోనీ॥

౨౧ కం॥ తనలోపలున్నయెరుకను । తనుగుర్తించదుగదేమి తహజందొసుమీ। తనకెరుకలేదుగనుకను ।। తననుతనేదెలియరాని దగుసుకుమారా॥

౨౨ కం॥ నేనన్న దేడనుండదొ । నేనీవనరానిబయలు నిండున్నదిగా । నేనన్న దానిలోపల । లేనివిచిత్రములుజగము నిమిడున్నదిరా॥

౨౩ కం॥ పరులొరులితరులునేనని । నరసించెటియెరుకరీతి ననదీయచలం । పరు లొరులితరులునేనని । యెరుగుటమరచుటలు సహజ మెరుకకుసుమ్మీ॥

౨౪ కం॥ యిచ్చటనచ్చటయనకను । యెచ్చటనైనున్నదదుగొ యీపరిపూర్ణం । బొచ్చుటచచ్చుటలేనిది । యిచ్చతొనీ పెరగియుంటె యిచ్చనెచనురా॥

౨౫ కం॥ యేనాడులేనియెరుక । నేనస్థిరమనుచుబయలు నెప్పటిదనుచున్ । తానెరిగినంతలోపల । భానునితిమిరంబుగన్న పగిదిగపుత్రా॥

౨౬ కం॥ తిప్పలుగలయీయెరుకను । యెప్పుడులేదనుచు అచల మెరిగినయపుడే । చప్పుడుబంచాయెనుమా । యప్పానిను నేనులేను । యచలమునందున్॥

౨౭ కం॥ యేకష్టములనుబొందక । నీకలనీమేనునిన్ను నేకముజేసీ । పాకట ముగగురుకృపచే । నీకలమేల్కొంటివేని గేమున్నదిరా॥

౨౮ కం॥ యీబట్టబయలులోపల । నేబుట్టుటబద్ధమనియు నీకీలెరుకై । తేబుట్ట బోవటంచును । కొబట్టియుదెలుపుచుంటి గనరాతనయా॥

౨౯ కం॥ వినుమీయచలముయెరుకను । వినుపించితిరెంటి నీవు వినితెలిసితివా । వినికనగలేనిదచలము । గనినానయెరుకనిల్వగలదేచూడన్॥

30 కం॥ యెక్కువముచ్చటైందుకు । నిక్కముగనుబయలెరంగి నేనీవనియే । వొక్కటివిడచినచాలును । యిక్కడితొజన్మ మళ్లి యెత్తవుపోరా॥

3౧ కం॥ తెలివేసుమిజ్ఞానంబన । తెలివేసుమియెరుకయనుచు దెలసినతెలివిన్ । నిలువనివకుయచలంబున । కలకాలములేనిదాని కాంక్షయేల॥

3౨ కం॥ నాకండ్లుముక్కునాచెవి । నాకాళ్లవయంగవములు నాయనునట్లే । యీ కారణకార్యంబులు । లోకులులోకములు యెరుక లోపలవెలయు॥

33 కం॥ నీతోటిజన్మమాయను । నీతోచెపోవుసుమ్మి యీ జగమెరుకల్ । నీతీరు గాకయింకొక । చేతీరనరాదుచూచి నీవేగుమిరా॥

3౪ కం॥ నీమూలమెదకిచూచున । యేమాత్రముగానరాదు యీ బయలందున్ । నీమేలుకస్వప్నంబులు । తామైతమెవచ్చిపోవు తనమూలమునన్॥

3౫ కం॥ పుట్టనిచావనిదానిలొ । పుట్టినదటలేనియెరుక పుట్టుటమెట్లో । పుట్టిగ వంధ్యకుసూనులు । పుట్టినరనుచున్నయట్లె పుట్టెనుసుమ్మీ॥

3౬ కం॥ పుట్టించెబ్రహ్మయనినను । గట్టిగయాబ్రహ్మయెరుక గాయనవచ్చున్ । చెట్టయితెవిత్తయందున । బుట్టునువిత్తైచెట్ల బుట్టునుగదరా॥

౩౭ కం॥ ఎండమావులజలంబులు । నిండుగదాహంబుదీర్ప నిజమాయనయా । ఖండఖండములుగలయెరు । కుండినదేయనుచుబలుక నొప్పునుపుత్రా॥

౩౮ కం॥ నీకలలోనపుదెంచిన । లోకంబులుమేలుకందు నుండినపైతే । నీకలిమి జగములట్లనె । ప్రాకటముగనున్నవనుచు భ్రమపడవచ్చున్॥

౩౯ కం॥ నీతాతలుమెటుబోయిరొ । యాతాతలకలిమిజాడ యగుపడెనేనీ । యీ తనువెరుకజగంబులు । ప్రాకటముగనున్నవనుచు భ్రమపడవచ్చున్॥

౪౦ కం॥ తరువాతలజనియించెటి । మరినీకొడుకేడగలడొ మనకగుపడెనా । అర మరలేకనుయెరుకను । స్థిరముగనేనున్నదనుచు జెప్పగవలయున్॥

౪౧ కం॥ తనువెరుకయెరుకపేరని । యనిపలికిరిగానియట్లు యనదగదెపుడున్ । తనువెరుకలురెండొక్కటె । తనుమేమనబోదుయెరుక తాలేకున్నన్॥

౪౨ కం॥ తనువుజడంబనియాత్మను । వినుతించిరిబ్రహ్మమనుచు నిదిదబ్బర యౌ । తనువాధారముదప్పిన । తనునేననియెరుకమాట దలపనెవరురా॥

౪౩ కం॥ మనమేయీతనువులునై । మనమేమాట్లాడిమనల మనమేయెరగి । మనమేగెటివారమెకద । మనమేబ్రహ్మంబుయంటె మరినమ్ముదురే॥

౪౪ కం॥ అప్పచ్చికొండయంటెను । అప్పలుభక్ష్యములుగలవె । అటుపలెయెరు కన్ । గొప్పైనబ్రహ్మమంటెను । యెప్పటికొకరీతినుండ కెందుకుచనురా॥

౪౫ కం॥ రతనయ్యయనుచుబిలచిన । రతనంబులువానినుండి రాబడుగదరా । యతనంబులెన్నిజేసిన । పతనంబౌలేనియెరుక । భ్రాంతులెయివిరా॥

౪౬ కం॥ ముద్దుకుబెట్టినపేర్లును । ముద్దుకుసరిపోవుగాని ముందరబడునే । పద్ది తొనేతీదీరల । పద్దునుసెయ్యున్నదౌర వలదాభ్రిమలన్॥

౪౭ కం॥ నన్నులపుధ్యనవెలుగుచు । నున్నదిపరమాత్మయనుచు నూహించిరిగా । యెన్నడులేనిదెయదినిపు । నిన్నేయని తలచివిడువు నీపైభ్రాంతిన్॥

౪౮ కం॥ మహావాక్యంబులునాలుగు । నహమేబ్రహ్మనుచుబలికె నదినమ్మకుమీ । అహమేబ్రహ్మంబైతెను । అహమెప్పటి కుండవలయు నచలముతీరున్॥

౪౯ కం॥ నేతిమహావాక్యములతో । నీతనువెరుకలనుయెందు నిలువనివకుమీ । యేతత్వమంతటనుగల । దాతత్వమెనిత్యమనుచు యనవలెకూనా॥

౫౦ కం॥ యీతనువుతోటియీనహ । మేతెంచునుమరలచనును యీతనువుతొనే । యాతీరుబ్రహ్మమైతెను । యీతనువుతొవచ్చిపోవు టెందుకుగలుగున్॥

౫౧ కం॥ యెరుకపరిపూర్ణమైతెను । నెరగించుమిజననమరణ మెందుకుగలుగున్ । పరిపూర్ణమెపుడుబుట్టదు । మరియెన్నడు చావబోదు మాగుణశాలీ॥

౫౨ కం॥ ప్రాణంబులుబిగబట్టియు । మానవులువిపత్తులొందు మార్గముతీరున్ । గానంబడదీబోధను । పూనినకష్టములు దొలగి పోవుసుసీలా॥

౫౩ కం॥ యిత్తడికనకంబెట్లగు । సత్తురజితంబయగునె జడమగుదేహం । బెత్తెరగునపావనమగు । చిత్తరువులవస్త్రమెట్లు చేతికివచ్చున్॥

౫౪ కం॥ పావనమయ్యెదననుకొని । భూవలయమునందు కొన్ని పుణ్యనిధుల కున్ । బోవుటచేయేమాయెను । యీపుత్త శరీరభ్రాంతు లెందుకునీకున్॥

౫౫ కం॥ లోపలమలమూత్రంబులు । ఆపైమాంసంబురక్తమస్థులుచర్మం । బీపాడుదేహమందున । జూచెదవామెరుకరూపుజూచివిడువురా॥

౫౬ కం॥ లేనిదిలేదనిచూడక । నేనిజమనియాగయోగనియమనిష్ఠల్ । తానెన్ని జేయుచున్నను । మేనెరుకలునిలువకేగుమిదిసత్యమురా॥

౫౭ కం॥ దేవతలనుచునురాళ్ళను । భావించియుపూజజేయ భ్రమవిడగలచే । భీవెర్రిభ్రాంతియదిగన । వాపుత్తడిచిపతలాట వసుధలోసుమ్మీ॥

౫౮ కం॥ దేవతలటమనుజులపై । ఆవాహనమయ్యిపూపిఆడించునటా । యేపరిత్రితనమొపైత్యమొ । భావజ్ఞులనగరెనరులపాటులజూచి॥

౫౯ కం॥ దేవుడుపుట్టడుచావడు । దేవుడుమాట్లాడబోడుతీప్రిముపడదా । దేవుడుసర్వమునిండెను । దేవునికేకర్మలేదు దెలియరతంటి॥

౬౦ కం॥ కష్టముఫలితంబంటిరి । కష్టముమాకేమిలేదుగద యున్నకనే । సృష్టిముగవిత్తులలికితే । కష్టముచెయ్యనిదెపండె కలతేమియురా॥

౬౧ కం॥ మాటలపందిరివేసిన । మేటికిమాకింకచింత యిదిచల్లగనే । మూపైన లేకనున్నది । కోటిలొనొకరెరిగెవారి గూఢార్థంబున్॥

౬౨ కం॥ యెరుకేయెరుకకుకొమరులు । యెరుకేయెరుకకును మాతృ వెరుగనె పితృ । యెరుకేయెరుకకుబంధువు । యెరుకేతను బంపముంప యెరుకేసుమ్మీ॥

౬౩ కం॥ జనియించెనెవడొపేనును । గనినేననిభ్రమసెనెవడొ గానగరాదొ । పనిపాయెనెవడొతెలియదు । వినుమా యిది యింద్రజాల మేయనవచ్చున్॥

౬౪ కం॥ నిప్పుకుచెదలెక్కినగతి । యెప్పుడులేనట్టియెరుకయీబయలందున్ । పుడులేనిదెకనుపడె । అప్పుఆకాశపుష్పమగుపడినట్లౌ॥

౬౫ కం॥ హోమగుండంబులోపల । తామెరలునుబూసెనంటె దగనమ్ముదురే । మీనుగానియచలము । కీమేనులుబుట్టినంటె నిదిదబ్బరయా।

౬౬ కం॥ యిదిజూడపాచితీగెకు । మొదలెక్కడదొరకనట్లు మోదంబలరన్ । మొదలులేనిబయలులో । యిదిలేకనెతోచుచున్న దెరుగుసుసీలా॥

౧౭ కం॥ పాపమననేదబద్ధమె । పాపంబని పెద్దలనిరి పాపపుమాటల్ । నేపట్ల నైనవలదిగ ॥ పాపమెలేందున్నదంటె పాపముసుమ్మీ॥

౧౮ కం॥ సత్యంబెజయముజయమను ॥ సత్యంధులకెంతొ కీర్తి సమకూడెగదా॥ సత్యంబెబిట్టబయలగు సత్యముగానెప్పుడు నీవ సత్యము విడరా॥

౧౯ కం॥ హరిగన్నకరివిధంబున ॥ పరిపూర్ణముగన్న నేనబద్ధంబనుచున్ । గురుతెరగినంతలోపల ॥ మరిదానిబలంబులుడిగె మటుమాయమగుమన్॥

౨౦ కం॥ కనుపడుచున్నది యెదుకని । యనుమానముపడితివేమొ నానావిధముల్ । గనుపడుగదస్వప్నంబున ॥ మనుజుడెన్నడులేని చిత్రములభంగిసుమీ॥

౨౧ కం॥ అన్నముసారాంశంబున ॥ పన్నుగరుధిరంబుశుక్లఫలములమస్తుల్ ॥ తిన్నగధాతములైదుతో ॥ క్రన్ననబ్రహ్మాండమెరుక గననాయెసుమీ॥

౨౨ కం॥ యేలాగుగృహమునకుదూ ॥ లాలుకువాసాలు మోటి అడుగులుగోడల్ । నాలాయముగనుయిల్లౌ ॥ తేలాగో యెరుకతనువులేవకటౌరా॥

౨౩ కం॥ వకటేయౌగదమహీరుహ । ముకుశాఖలుపత్రకుసుమ ములువిస్తారం ॥ ప్రకటితముగఫలములతో । వికసించుచు నెరుకయన్నై విలసిల్లునురా॥

౨౪ కం॥ కోటికిశృంగములొచ్చుటు ॥ నేతీరౌ అచలమందు నెక్కడలేకన్ ॥ యీతనమెరుకలువచ్చుట । రాతిలో శిల్పుడున్నభంగి రాసికలిమిన్॥

౨౫ కం॥ వోనామద్దులనూనా ॥ యీనిర్మలమైనబయలువెప్పటిదనుచున్ ॥ యీవిశ్వమంబెరంగిన ॥ లేనెరుకవులేనెలేవు నేటికిచింతా॥

౨౬ కం॥ వొకచోటనుండుగదయిం ॥ కొకచోటనులేకతిరిగెనూహింపుమవే ॥ రొకచోటలేకపోవును ॥ సకలమునకుకర్తానెచంపమునుంపన్॥

౨౭ కం॥ తనలోపలనేవచ్చియు । తనలోపలనమయుచుంచుతననామేముల్ తనపేరుపేరుగైనను । తనువొక్కడెగనుకతనవెతప్పకదియిరా॥

౨౮ కం॥ తొమ్మిదిద్వారంబులుగల । బొమ్మకువొకరెంటిలోన పొరచౌతింటన్ । సుష్మ్మతముగ యెరుకస్థా । నమ్ముముగనికూకచేరు నదిత్రైవేరా॥

౨౯ కం॥ యీయుపమెరుగనివారలు । యీయెరుకయఖండజ్యోతి నిదిదెలిపితినే । పాయెముజన్మములందురు ॥ కాయముయున్నంత వరకు గనుపడుపుత్రా॥

౩౦ కం॥ కనకపుమణిభూషణములు । తనవునకునలంకరింపతనువేమైనా ॥ కనకంబుతీరుమారునె ॥ క్షణభంగురమేనుకేల జెచ్చెరగుర్తున్॥

౩౧ కం॥ లేనిదియనిరేబయలును । లేనిదియీబయలుగాదు లేనిదెయెరుకౌ ॥ నేననిబయలులోపల ॥ లేనిదెనిమిషంబుదోచి నేననిపోవున్॥

౮౨ కం॥ చులుకనియీబోధెరుగక । కలకాలమునరులకెంత కష్టముగలిగెన్
పలుమారుతినుమటన్నను । పులివల్లని మాడ్కిజనుల బుద్ధులుజూడన్॥

౮౩ కం॥ తెలియనివారికిబోధను । దెలుపుటదుస్తరము గొప్ప తెలివిగలిగినన్।
కులగిరులనెత్తినట్టుల । బలుకష్టముగురునికౌను పావనచరితా॥

౮౪ కం॥ సులభంబుసూక్ష్మగాహికి । నలసడయింతైనలేక నతుకునుబోధా ।
తలమీదపుష్పమనుచే । తులతోడనుదాల్చినట్లు తొంవరగగనున్॥

౮౫ కం॥ అందరితనవతుజూచును । మందుడుయీబోధదెలియు మాన్యులనై
నన్ । అందరునావతుగనిమది । యందునవల పోయుజారు లట్లనెవిసుమీ॥

౮౬ కం॥ పరులననుమెచ్చుచెనని । మరిమరిడంబములుజూపె మనుజునిభక్తి ।
నరయగకోతికకొచ్చెర । తరమౌనెపగలగొట్టి తాభుజియింపన్॥

౮౭ కం॥ బూటకవేషపువారల । మాటలుగనిభ్రాంతిపడెరు మరియీజనముల్ ।
దీటైనబోధెరుంగరు । పాటకుభ్రాంమిఘుంచి చిక్కు బడునప్పముగన్॥

౮౮ కం॥ నాసీయంవనగలిగే । నానాగమమంత్రశాస్త్ర నటనలుమాయల్।నాసితో
ఊచనుగద । లేనివిచిత్రింబువిశ్వమేపైననుమీ॥

౮౯ కం॥ తనగర్భమందుకలలో । జనియించిరినతిసుతాది జననీజనముల్ ।
ఘనమంత్రులురారాజులు । తనమేల్కాలాలేకపోయిరి తనకలిమిగనన్॥

౯౦ కం॥ యీపుత్తటటబయలును । నీవిప్పుడువుండజూచి నీనాయెరుకన్ ।
మేవేళ్ళలేదటంచును । నీవేనిన్నెరిగిపో యిగేమొ అవలన్॥

౯౧ కం॥ మూలంలేనిశరీరం । వేలాగరుదెంచెచూడు మీబయలందున్ । మూల
ములేకచెపాయను । ఆలోచనమేలలేనిపనురాయెరుకన్॥

౯౨ కం॥ తనతల్లిజచ్చికలలో । గనుపించియుతననుబట్టె గదయన్నటులే ।
మనులేనియెరుకదయ్యము । నినుబట్టెనుగురుడు మంత మేసినచనురా॥

౯౩ కం॥ తనుపుకుబిందువెమూలము । ననువగుబిందువుకు మూల మగుతను
చెప్పడున్ । తనబింబుపులకుమూలము । వినుపింపగజేయుటకును విధివదువశమే॥

౯౪ కం॥ చిక్కుచమెటకనెరుంగుట । మక్కువనీకేలవలదు । మాగుణశాలీ ।
పక్కనియీబోధాగ్నిచె । చిక్కులనెరుకను దహింప జేయుమిపుత్రా॥

౯౫ కం॥ పటుమనినీవీబోధను । చిటుకునజెప్పంగవలదు చంచలమతికిన్ ।
అటుకులగొట్టకరుచికర । మెటుబుండునుతరచిచెప్పు మెవ్వరికైనన్॥

౯౬ కం॥ తనయానీమదినేగని । యనుమానములేనిబోధ నతికిస్తినుమీ । గను
మాహెక్కమదీనిలో । అనుమాత్రముశంకలేని దగురాతంద్రీ॥

౯౭ కం॥ ఆపాంతమయీబోధను । దాసుడుగానిలచియున్న తనశిష్యునకున్।
జేసినతర్వాతనయా । దేశికునకుమ్రొక్కి మదినుతింపగదొణగెన్॥

౯౮ కం॥ యెటుదోచకయిలువెళ్లియు । యిటకొచ్చితిమత్ఫలమున మీకృపగ
లిగ । ప్పటిసుండిబోధజేసితె । కుటిలంబిపుడేగినాదు కోరికదీరెన్॥

౯౯ కం॥ దొరకెసుమీచరణంబులు । మరకతమణిపద్మరాగమౌక్తికములుగా ।
ధరియుంతుశిరమునంమన । పరమామృతమైనముక్తి పదవీవనుచున్॥

౧౦౦ కం॥ మీనోటమొచటవెళ్ళిన । దేనిశ్చయమాయెకొనకు యీతనువెపు
కల్ । లేనిపెయనిమొదటంటిరి । లేనేలేనైతినాదు లేమిడిగనినన్॥

౧౦౧ కం॥ యెన్నిదినంబులుగడచెనొ । తిన్నగయీమాయయనెటి తెరగలి
గుండీ । తన్నెరుగనివరహాయను । నిన్ననెతెరదీస్తిరిపుడు నిజగురుమూర్తి॥

౧౦౨ కం॥ నాకలలొలేకతోచిన । లోకములోకులనుజూచిలోలతజెందన్
మీగురుణగలిగిమెల్కొన । నాకలకలిమేడలేకనరగెనుతండ్రీ॥

౧౦౩ కం॥ ఆయాసమెంతమీకిపు । డాయెనొనామూఢమతికి యతుకుటబోధన్
జేయుటకైశ్రమపడితిరి । నాయపరాధముక్షమింపు నాత్మజుడనుచున్॥

౧౦౪ కం॥ నీవేతల్లివిదండ్రివి । నీవెనాతోడునీడ నిజముగసఖుడౌ । నీవేదైవ
ముబంధువు । నీవేనాపల్లభుడవునిజగురువర్యా॥

౧౦౫ కం॥ యెదుటఘటముంచిచూపిన । విధముగయీబయలుజూపి వివిధభ్రమ
లచే । ముదమొందుచున్నయెరుకను వదిలిస్తిరినిమిషమందు వోగురువర్యా॥

౧౦౬ కం॥ నాకంటెమొదలుదోచిన । లోకంబులులోకులనుచు లోలతజెందన్।
మీకంతకృపనుసోకిన । నాకలిమేయిందర్జాల మైపాయనయా॥

౧౦౭ కం॥ గురుకులవాసముజేయక । తిరిగితిమోక్షంబుకొరకు దిగ్దేశములన్ ।
నరసితిగనినేనెచ్చట । నెరుగనుయీబోధ మీతొ వింటినిస్వామీ॥

౧౦౮ కం॥ కటకటలేనెరుకమహా । ర్భాటమైయెటుదోచనివక భయభ్రమలందు।
నటునిటునల్లాడింపగ । యిటురమ్మని యెరుకతగవు నిడిపిస్తిరయా॥

౧౦౯ కం॥ పునరుక్తిలేనిబయలున । చనుదెంచితినాదుకలిమి సమరసమెరగీ ।
చనుటమెగదనాసహజము । అనుమానములన్ని నేటి కరిగెనుతండ్రీ॥

౧౧౦ కం॥ కోరమీసన్నిధానము । జేరగనాశిరముమీదనై మోపపుడున్ । దేరి
తినభయమిడితిరొ । నారీతిగళరముయెరుక నణచితిరయ్యా॥

౧౧౧ కం॥ పుట్టగనేలేదంటిరి । పుట్టగనేలేదు అచలబోధ వడసినన్ । గిట్టగనే
వోదునుయిగ । వట్టివిచిత్రములభ్రాంతి వదిలెగదయ్యా॥

౧౧౨ కం॥ యేనోమునోచినాడనో । నేనెరుగుటకయ్యె వస్త్రీ రూపమునన్ ॥ మానవునిగ మిము జూచిన । వానికినరకంబు గాదె వసుమతిలోనన్॥

౧౧౩ కం॥ మీకై మీరరుదెంచియు । నాకేర్పరచితిరి బోధనా నాయిన్నా । మీరే మీ హౌనగు దెప్పుడు । నాకేదిగదోచదాయెనె జనుతచరితా॥

౧౧౪ కం॥ మీరొనరించు సుకృతపుప । కారమునకు ప్రతియొనర్ప గానగరాదే ధారుణిసంపదనిడినను । తీరదుగద మీ ఋణంబు దేశికవర్యా॥

౧౧౫ కం॥ యెన్ని వుపాదుల జూచిన । తిన్నగ గురుదురుణమిదీర్ప దెలియగరాకన్॥ నన్నే గురుదక్షిణముగ । పన్నుగ మీకర్పజేతు పావనచరితా॥

౧౧౬ కం॥ అనియిట్లు ధారబోసిన । వెనుకను మారకను నిలచె విగ్రహము వలెన్॥ తనహస్తము తలమీదను । నునిచియు భళి రాయటంచు నుడివెను గురుడున్॥

౧౧౭ కం॥ అబ్బెను నీకీ బోధయు । షబ్బాసురభువిలో నీతో సరిరారెవరున్ । దెబ్బ తక్కైనను వోర్చితి । వబ్బా నీమది యభిష్ట మరసితి పుత్రా॥

౧౧౮ కం॥ ననుదిట్టికొట్టెగురుడని । మనమున దలపోయబోకు మహాగుణశాలీ ॥ మనుసరయుగోరి బహువిధ । నినుబాధల బెట్టియుంటి నీ వెరుగుటకై॥

౧౧౯ కం॥ తెలియని వానిగ నీవును । యిలలో వర్తింపుచుండు నీకష్టసుఖం । బులు కలనుదోచునటువలె । దలపుము కాలంబు గడుపవగు నొకరీతిన్॥

౧౨౦ కం॥ కొట్టకుమీ నిరుపేదల । దిట్టకుమీ సాధువులను తీక్షణ జేసి । ముట్టకుమీ పరధనమును । బట్టకుమీ పరుల మాట బట్టిన చేటౌ॥

౧౨౧ కం॥ పెద్దల పొడగన్నను మది । కద్దియు వందనము జేసి కడు వేడుక నీ ॥ సుద్దుల నడిగి తెలుసుకొన । ముద్దుగ మాన్యులకు భక్తి ముక్తులు దెలియన్॥

౧౨౨ కం॥ సత్యంబు దప్పబోకుము । సత్యంబగు యెరుక జోలిచె పెట్టను మా ॥ అత్యంత భక్తి గురునికి । నిత్యుడవై జేసి నీను మియా బోధేపుడున్॥

౧౨౩ కం॥ కోరకుమీ యే వాంఛల । బారకుమీ బోధలభిత భాషణలందున్ । మీరకుమీ గురువాజ్ఞయె । మారకుమీ సుజనచెలిమి మాగుణశాలీ॥

౧౨౪ కం॥ అందరి వలె పనులన్నియు । త్రొందరపడకుండ జేసి తుదిదాగుసుమీ కొందరు మెచ్చగలేదని । గుందుట మనమెంత్ర త్రిధివ కులవశమౌనే॥

౧౨౫ కం॥ యుంచుకసైనను సంశయ । ముంచకుమీ మానసములొ సుసమీబో ధన్ మించినదుండునొ యనుచువ । హించకుమిగ వేరెలేదు నీతో డుసుమీ॥

౧౨౬ కం॥ గురునింద జేయుచుండిన । తెరగున నిలచుండి వినిన దేశికు వలనన్ ॥ గురుబోధ దెలసి దూరిన । నరునకు నరకంబువాని నరయుకు మహా॥

౧౨౭ కం॥ పరకాంతమాతృభావము । పరద్రవ్యముతృణముగానుభావించుసుమీ। పరనిందచెవులవిన్నను] మరిదూషణజేయబోకు మాబుద్ధితమా॥

౧౨౮ కం॥ తల్లిపతుగురునిభార్యను । మెల్లప్పుడుమ్రొక్కివేడు నిదిదర్మంబౌ। మళ్లిజన్మింపజేసెటి] చిల్లరబోధలనుచూర్ను జెక్కివినుమిరా॥

౧౨౯ కం॥ కానున్నపనులుగానిగ । రానున్నవివచ్చిపోని రాసుకుమారా] పేనెడుకలస్వప్నంబున । లేనివెగనిపించిపోవు నేటికిచింతా॥

౧౩౦ కం॥ యేవస్తురూపకంబున । నీనైబ్రహ్మాండమయ్యి నేననబడెనో । యావస్తువెగుర్తనబడు । నీవెన్నడుజూడలేదు నీభ్రమరూపుఁ॥

౧౩౧ కం॥ వద్దుసుమియేబోధలు । రద్దుసుమీదీనిసాటి రావెన్నటికిఁ] శ్రద్ధసుమీయెప్పటికి । బుద్ధిసుమిట్లుంచిమరువబోకు సుసీలా॥

౧౩౨ కం॥ దాచకదెల్పితిబోధను] యోచనజేసుటయులేదు నోసుకుమారా । ఆశీర్వచనములిదెగొను . మాచైతలమీదనునిచె మద్గురుడపుడున్॥

౧౩౩ కం॥ పొన్నాలరాజయార్యుల । గన్నాడనువారివలన కాంక్షలుదీరెన్ । విన్నాడబోధలెన్నగ । అన్నానీకేర్పరింప యని తెలియుసుమీ॥

౧౩౪ కం॥ శ్రీవిశ్వకర్మవంశము] లోపుద్భవమొందినాడ లోకులెరుగుసు । మ్మీవీరచార్యులనుచును] భావించిరినీవునేను భ్రమకలనెసుమీ॥

౧౩౫ కం॥ తనయామద్గృహమునకిగ । జనుమాయనిలేచె గురుడు సంతోషమనన్] ఘనభక్తిచేతగురుపద] వనజములకు సాగిమ్రొక్కె వరశిష్యుండున్॥

౧౩౬ కం॥ వున్నట్టులుండజూచియు । కన్నట్టులబలుకునట్టి ఘనులందరికిఁ మన్నింపుడనుచువేడితి] చిన్నప్పటిసుతునిమాట చిరునగవువలెఁ॥

౧౩౭ కం॥ ఇరశాస్త్రికరిహిమకర (౧౮౯౧) మరయగను ప్రమాదినామ మాశిరమునన్ , మరికృష్ణదశమినాటికి । నరిపడె గ్రంథంబుపూర్తి సద్గురుకృపచే॥

౧౩౮ కం॥ యేనరుడుగురునిపాదము] మానితముగబట్టలేడొ మరివాకైతె యీనిజగ్రంథమెరుంగడు] నేనీవనరానివారె యీమరుగెరుగుఁ॥

౧౩౯ కం॥ మాటలేనట్టిబయలున] మాటలుమాట్లాడి మాట మర్మము దెలియఁ మాటమాట్లాడరాకను] మాటనువిడిలేసిరపుడు మరిగురుశిష్యుల్॥

౧౪౦ గురుశిష్యులుగూడిరువురు : పరిపూర్ణమునుండజూచి భ్రమరూపంబున్ । నరసివిడనాడిరటయీ] మరుగేమిటొ తెలియదయ్యె మరినరులారా॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత ద్వయదోషరహిత అచలతత్వ కంద పద్యములు

సమాప్తి

* శ్రీ నిజగురు చరణారవిందార్పణమస్తు *

—•—

మే లు కొ లు్ప

౧ మేలుకొనవెనిజగురుండనే । మిహిరుడుదయంబొచునుండెను
శీలులైజనులంతజాగ్రిత । జెందిరదుగొసుమీ॥ ఆత్మా మేలుకొనవే
౨ కండ్లకునుబలధనములనెపొర । గప్పిగర్వముచేతపెద్దల
కండ్లగానకపోతిబూరుగు । పండ్లభ్రమజూచీ ॥ఆత్మా॥
౩ వచ్చితివిగురుమూర్తితోనొక । ముచ్చటాడిపొయ్యెటందుకు
తుచ్ఛపనులలొప్రొద్దుబుచ్చితె । మెచ్చరెవరుసుమీ ॥ఆ॥
౪ ప్రొద్దుజరిగెనుబాలయవ్వన । వృద్ధవంబుసమీపమాయను
బద్ధమతిపైమరచితివిగురు । వద్దజేరవలెన్ ॥ఆత్మా॥
౫ శుద్ధితోగురుమూర్తిపాదము । నద్దిపూజలుజేయవలెనని
బుద్ధిపొడముచునున్నదిప్పుడు । శిద్ధమగుదుసుమీ ॥ఆ॥
౬ పుట్టిచచ్చెటితనువుయెరుకల । పుట్టకుండగముంచివేయగ
దిట్టమౌగురుబోధగనవలె । తెలివిబొందుసుమీ ॥ఆత్మా॥
౭ నేనుమేనులులేనిఅచలము । లోననేననిపలుకుచుంటివి
లేనియీయపవాదమెక్కడి । దోనెరుంగవలెన ॥ఆత్మా॥
౮ వున్నదేమొలేనిదేమొ । వుండజూచెటిదనుకనేనై
యున్నదానవెజననమరణము । లున్నవగునుసుమీ ॥ఆత్మా॥
౯ యెంతజెప్పిననీకుమూలం । బింతమైననులేకవచ్చిన
గంతకంబువెగురునిచేనిజ । మంతదెలిసెనికన్ ॥ఆత్మా
౧౦ విన్నవఅనుమానభూతము । వినుబట్టిదిప్పుచున్నది
పన్నిగనుగురుకరుణసోకితె । పారిపోవుసుమీ ॥ఆత్మా॥
౧౧ తన్నెరుంగనివివిధవిద్యల । న్నియోనేర్చితివిగనివక
టున్ననిలువకయడవిగాచిన । వెన్నెలాయసుమీ ॥ఆత్మా॥
౧౨ పుట్టితివిసకృతస్వబుద్ధిగ । బటితివిగురుమూర్తిచరణము
పట్టువిడవకపోతివాని । కష్టములుదొలుగుస్ ॥ఆత్మా॥
౧౩ వాదభేదములేదునిరతము । ద్వాదశాక్షరితరముచుంటివ
లేదుజన్మముమళ్లియిగగురు । బోధదెలియుసుమీ ॥ఆత్మా॥
౧౪ షోడశాక్షరిమంత్రమెప్పుడు । చూడుగుర్తెరిగేశరీరము
తోడబ్రహ్మభ్రాంతియనెటిన । వాడమునిగెసుమీ ॥ఆత్మా॥
౧౫ అందమగుపొన్నాలరాజ । యార్యచరణముపూజసలిపి
బంధముక్తులులేనిబోధను । బొందవలెనుసుమీ ॥ఆత్మా॥
౧౬ కలలొనెక్కడలేకవచ్చిన । కలిమివేయనివీరచారికి
దెలిపినాడటమాటిమాటికి । తెలివిబొందుసుమీ ॥ఆత్మా॥